

กลไก และปัจจัยการสร้างความนิยมของพรรคเสรีประชาธิปไตย

ฐานสนับสนุนพรรคเสรีประชาธิปไตยที่สำคัญมีอยู่หลายกลุ่มด้วยกัน เช่น กลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มนักธุรกิจนายทุน กลุ่มนักบริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก และกลุ่มย่อยอื่น ๆ เป็นต้น สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างพรรคเสรีประชาธิปไตยกับข้าราชการนั้น ไทกกล่าวไว้มากแล้วในบทที่ 2 กล่าวคือข้าราชการในญี่ปุ่นเป็นฐานสนับสนุนพรรคเสรีประชาธิปไตยอยู่ในทางอ้อม ตัวอย่างข้าราชการระดับสูงบางคนในกระทรวงต่าง ๆ อาศัยฐานอำนาจของตนในกระทรวง ออกสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในนามของพรรครัฐบาล นอกจากนั้นยังมีข้าราชการอีกส่วนหนึ่งที่สนใจงานในคานธุรกิจ เมื่อใกล้จะปลดเกษียณ พรรคเสรีประชาธิปไตย จะเป็นผู้ช่วยวิ่งเต้นหาตำแหน่งในระดับบริหารบริษัทธุรกิจ ข้าราชการเหล่านี้เมื่อลาออกแล้วก็ยังคงสนับสนุนพรรคในอีกลักษณะหนึ่ง

สำหรับในบทนี้ จะนำข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มสำคัญ ๆ ที่เป็นฐานสนับสนุนพรรคเสรีประชาธิปไตย โดยตรงมาศึกษาวิเคราะห์กลไกและปัจจัยการสร้างความนิยมของพรรคเสรีประชาธิปไตย แยกออกแต่ละกลุ่มต่อไปนี้

3.1 กลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล

พรรคเสรีประชาธิปไตยก่อตั้งขึ้นโดยมีนโยบายเสริมสร้างพรรคการเมืองแบบทันสมัย ให้มีโครงสร้างของพรรคบนพื้นฐานการสนับสนุนจากประชาชนอย่างมีระบบแบบแผน แต่สภาพที่แท้จริงการบริหารงานของพรรค นักการเมืองของพรรคแต่ละคนยังมีสามารถยึดระบบงานของพรรคเป็นหนทางการหาเสียงเลือกตั้ง หรือสร้างความนิยมในหมู่ราษฎรแต่อย่างไร การชนะการเลือกตั้งแต่ละครั้งโดยอาศัยกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล ซึ่งต่างก็พยายาม

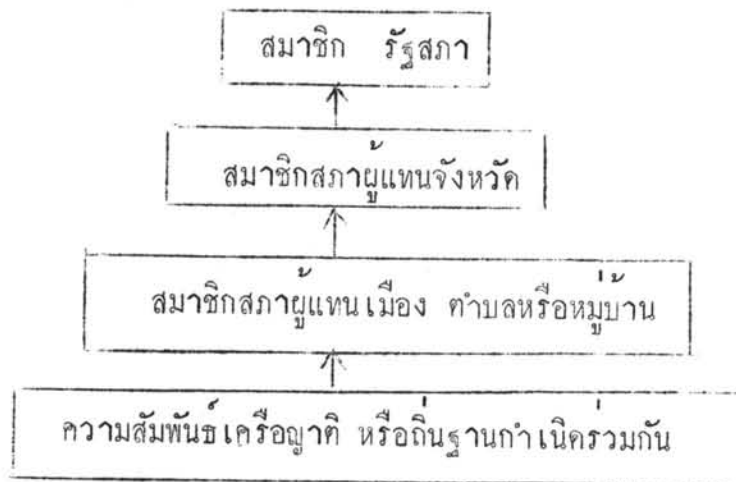
สร้างกลุ่มทุนหลังของตนเองในเขตสมัครรับเลือกตั้งมาเป็นเวลานาน กลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลนี้มีโครงการหรือศูนย์งานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบงานของพรรคหรืออยู่ภายใต้การดำเนินงานตามนโยบายระเบียบของพรรคแต่อย่างใด แต่เป็นเพียงหน่วยงานหนึ่งที่นักการเมืองของพรรคสร้างขึ้น โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวทางด้านเครือญาติ หรือถิ่นฐานกำเนิดรวมกัน

ที่มาของกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลพอจะสรุปได้ว่า หลังจากญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่สองและอยู่ภายใต้การยึดครองของทหารฝ่ายพันธมิตร นักการเมืองและผู้นำทางการเมืองในสมัยนั้นถูกจับกุมตัวตลอดจนถูกทำลายอำนาจทางการเมืองอย่างสิ้นเชิง พรรคการเมืองแนวอนุรักษ์นิยมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ภายในระยะเวลาเพียง 10 ปี มีอยู่มากกว่า 16 พรรค แต่ละพรรคก็ขาดเสถียรภาพทางการเมืองทั้งสิ้นไม่นานเท่าไรก็ทองสลายตัว หรือถึงแม้จะเข้าร่วมกับพรรคอื่น เพื่อช่วยกันเสริมสร้างให้พรรคแข็งแกร่งขึ้น ก็แตกแยกจากกันที่สุดในที่สุด ความหวังใวไรเสถียรภาพของพรรคการเมือง เช่นนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ผลักดันให้นักการเมืองเสื่อมความมั่นใจในฐานะสนับสนุนภายในพรรคของตน จำเป็นต้องสร้างความนิยมส่วนบุคคลมาตลอดเวลา ด้วยความพยายามนี้นักการเมืองส่วนใหญ่สามารถสร้างความนิยมส่วนบุคคลขึ้นก่อนปี ค.ศ. 1952

ขนาดของกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลแตกต่างกันออกไปตามขอบเขตของการสมัครรับเลือกตั้ง เช่น ระดับประเทศ ระดับจังหวัด เมืองหรือตำบล ซึ่งก่อตั้งขึ้นเป็นศูนย์กลางช่วยหาเสียงให้กับผู้นั้นในวาระที่มีการเลือก และแน่นอนบุคคลในกลุ่มสนับสนุนในระดับตำบลอาจเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกันที่สนับสนุนนักการเมืองในระดับที่สูงขึ้นไป จำนวนสมาชิกของกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลนี้ หากตัวเลขที่แน่นอนไต่ยาก แต่กล่าวได้ว่ามีมากกว่า 10 ล้านคน เพราะรายชื่อสมาชิกกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล เป็นเอกสารสำคัญของนักการเมืองหรือสมาชิกรัฐสภาแต่ละคนซึ่งพยายามปกปิดเป็นความลับ จากการคาดคะเนของตัวแทนพรรคประจำสำนักงานสาขาจังหวัดในเกาะกิวชิวไคประมาณจำนวนสมาชิกที่สังกัดกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลของนักการเมืองแต่ละคนว่า อย่างต่ำไม่น้อยกว่า 3 หมื่นคนหรือ 5 หมื่นคน¹

¹หนังสือพิมพ์ ไมนิจิ, วันที่ 3 พค. 1966.

โดยปกติรายชื่อสมาชิกกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลในระดับสมาชิกรัฐสภาจะรวบรวมมาจากรายชื่อสมาชิกกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลของนักการเมือง หรือสมาชิกสภาจังหวัด เมือง อำเภอ ตำบลที่ภายใต้อิทธิพลของผู้นั้น แต่อย่างไรก็ตามอย่างน้อยที่สุดบุคคลดังกล่าวจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อผู้ที่เขาสนับสนุนในลักษณะเครือญาติ หรืออาจมีถิ่นฐานกำเนิดแห่งเดียวกัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้มาจากพื้นฐานประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของผู้ที่สนับสนุนซึ่งยังหลงเหลืออยู่ในชนบท ฉะนั้น สมาชิกกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลจึงเป็นต้องรวบรวมทั้งระดับหมู่บ้าน ตำบล ขึ้นมาตามลำดับ โดยผ่านสมาชิกสภาหรือนักการเมืองแต่ละลำดับดังนี้

พื้นฐานของกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล มีไม่เพียงแต่ขอบเขตของกิจกรรมหาเสียงเท่านั้น แต่เป็นหน่วยงานที่ช่วยคลายทอดความนึกคิด ความต้องการอย่างแท้จริงของประชาชนโดยทั่วไปที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม หน่วยงานนี้ยังลวงสำเกินเลยเข้าไปถึงความเป็นอยู่ส่วนตัวของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นทั้งภาระและหน้าที่หนักสำหรับผู้รับผิดชอบทั้งทางค่านแรงกายและกำลังเงิน จนกลายเป็นความไม่พอใจสะสมอยู่ในกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับหัวหนาระดับกลาง ซึ่งมีหน้าที่อุปการะสมาชิกโดยตรง ตัวอย่างเช่นที่สำนักงานของกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลแห่งหนึ่งในจังหวัดคานางาวา ปรากฏว่ามีประชาชนที่เดือดร้อนมาขอความช่วยเหลือหรือคำปรึกษาทุก ๆ วันประมาณ 50 คน ปัญหาเรื่องที่

สามารถจัดการได้เองทันทีที่มี ส่วนปัญหาที่จำเป็นต้องติดต่อกับสำนักงานใหญ่ในโตเกียวจึง จะจัดการได้ก็มีแทบทุก ๆ วัน¹

3.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลกับพรรคเสรีประชาธิปไตย

ผลประโยชน์ที่สมาชิกรัฐสภา (นักการเมือง) สังกัดพรรคเสรีประชาธิปไตย ใ้ให้กับกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล เพื่อเป็นการตอบแทนที่ช่วยหาเสียงให้ พอดีจะสรุปได้ออกเป็น 3 ข้อคือ

1) เป็นตัวกลางช่วยติดต่อกับวงการราชการ สมาชิกรัฐสภาหรือนักการเมือง สังกัดพรรคที่ใ้รับการสนับสนุนจากกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล จะต้องคอยรับฟังข้อเรียกร้องจากสมาชิกแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดิน เพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น ปรับปรุงถนน ทางรถไฟ สพาน การประปา ก่อสร้างโรงเรียน หรืออาคารเพื่อการศึกษาคนควาหรือส่งเสริมการกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น นักการเมือง เหล่านี้ต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลาง เสนอความต้องการเหล่านี้ต่อสำนักงานข้าราชการ หน่วยงาน ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในเวลาเดียวกันเมื่อมีการบุกเบิกเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม เช่น ก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำ จนทำให้ประชาชนบางกลุ่มที่อาศัยอยู่ในระแวกนั้น คอตกาน นักการเมือง เหล่านี้ก็มีหน้าที่เป็นตัวกลาง เข้าไกลเกลี่ย

2) สนับสนุนให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือต่อกิจกรรมท้องถิ่น ความร่วมมือหรือความช่วยเหลืออาจจะเป็นไปในรูปของอำนาจ อิทธิพล โดยการใช้อำนาจชื่อเสียง หรืออาจเป็นในรูปของขอความช่วยเหลือด้านการเงินโดยตรง ตัวอย่าง เช่น เมื่อปรากฏว่ามีสมาชิกในท้องถิ่นเขตใดจัดงานพิธีจัดงานมงคลหรืองานอับมงคล ไ้แก่ งานแต่งงาน เป็คราน หรืองานศพก็ตาม อย่างน้อยที่สุดจะต้องส่งดอกไม้ไปพร้อมบัตรอวยพร หรือบางครั้งอาจต้องส่งตัวแทนไปเข้าร่วมพิธีดังกล่าวด้วย

¹ N.B.Sayer, พรรคเสรีประชาธิปไตย (Jimintoo) TOKYO: โรงพิมพ์ Seikasha, 1968, pp. 85-86.

3) ความช่วยเหลือส่วนตัว ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวไม่มีขอบเขตจำกัด ตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การขอลดโทษเนื่องจากละเมิดกฎจราจร การรับรองหรือแนะนำให้เขาทำงานหรือเข้าโรงเรียน ตลอดจนเป็นตัวกลางติดต่อแหล่งเงินทุน หรือลดความเดือดร้อนเรื่องภาษี เป็นต้น¹

3.1.2 ช่องว่างระหว่างกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลกับพรรคเสรีประชาธิปไตย

นักการเมืองสังกัดพรรคเสรีประชาธิปไตยแต่ละคน อย่างน้อยภายในเขตการเลือกตั้งของตนในเขตหนึ่งจะมีกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลของตนเอง นักการเมืองแต่ละคนของพรรคได้พยายามให้ความร่วมมือในการกลั่นกรอง สนับสนุนส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของพรรค แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะถึงแม้ว่าจะสนับสนุนสมาชิกกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลเหล่านี้ให้เป็นสมาชิกของพรรค โดยออกคำบำรุงสมาชิกให้ก็มักจะสิ้นสุดลงแก่สมาชิกในนามเท่านั้นเอง เพราะไม่สามารถทำให้คนเหล่านี้เกิดความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งของพรรคเสรีประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และจะต้องทำหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบของพรรค

ปัจจุบัน (ค.ศ. 1980) กล่าวกันว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยมีสมาชิกสังกัดพรรคไม่น้อยกว่า 3,000,000 คน แต่ถึงวาระการเลือกตั้งจริง ๆ ปรากฏว่าผู้หาเสียงส่วนมากหาเสียงให้วุฒิสมาชิกแต่ละคนที่เขานิยมมากกว่าที่หาคะแนนเสียงให้กับพรรค ฉะนั้น แม้บางคนอาจอยู่ในฐานะเป็นสมาชิกสังกัดพรรคเสรีประชาธิปไตย และเป็นคนหนึ่งในกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลก็ตาม แต่เขาจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยหาคะแนนเสียงให้กับวุฒิสมาชิกในฐานะบุคคลหนึ่งของกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล

สาเหตุที่เป็นอุปสรรคของการสร้างความรู้สึกความจงรักภักดีในฐานะสมาชิกสังกัดพรรคเสรีประชาธิปไตย พอจะวิเคราะห์กว้าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) พรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ค่อยมีบทบาทหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ช่วย

¹ ุรายละเอียคใน Ibid, pp. 79-86.

สนับสนุน หรือให้ความร่วมมือกับผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง และกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคล เป็นคน
 ว่างครั้งบางคราวอาจจะมีเจ้าหน้าที่จากพรรคนำเอาเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งจำนวน
 มากมายมาส่งให้กับสำนักงานของผู้สมัครเลือกตั้ง เท่านั้นเอง

2) เกิดการแข่งขันกันภายในพรรค ตัวอย่าง เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภา
 ในระดับจังหวัด โดยปกติการเลือกระดับนี้มีเพียงหนึ่งตำแหน่ง เช่น นายกเทศมนตรี ซึ่งนำ
 จะเป็นการแข่งขันระหว่างพรรคเสรีประชาธิปไตยกับพรรคฝ่ายค้านหนึ่งต่อหนึ่ง แต่ปรากฏ
 ว่าผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้งจากพรรคเสรีประชาธิปไตยเองก็มีหลายคน ซึ่งทางพรรคก็
 สามารถคัดเลือกให้เหลือตัวแทนของพรรคเพียงหนึ่งคน ผลการเลือกตั้งจึงต้องปล่อยให้ขึ้น
 อยู่กับกำลังสนับสนุนส่วนบุคคล ความแตกแยกในพรรคเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการเมือง
 ที่จะสู่สนามการเมืองระดับประเทศ ขาดความมั่นใจในการสนับสนุนจากพรรคโดยตรง มักจะ
 เชื้อต่อกำลังสนับสนุนจากกลุ่มสนับสนุนบุคคลมากกว่า

3) ทศนคติทั่วไปของประชาชนต่อนักการเมืองและพรรคการเมือง ยังขาด
 การผูกพันกับพรรค ข้อมูลที่น่าเชื่อถือจากหนังสือพิมพ์ อะชาธิ (16 สค. 1966) ให้ข้อเท็จจริง
 อยางหนึ่งว่า เมื่อมีคนจากพรรคเสรีประชาธิปไตยมาชักชวนให้เขารวมพรรคเพื่อช่วยสนับสนุน
 นักการเมืองของพรรคให้ชนะการเลือกตั้ง ปรากฏว่าชายผู้นั้นตอบว่า "ฉันเพียงปรารถนา
 ที่จะสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาในการเลือกตั้งเท่านั้นเอง ไม่เคยคิดหรือรู้สึกว่าจะจำเป็นต้อง
 สมัครเป็นสมาชิกของพรรคเลย" คำพูดเช่นนี้จะไคยินเสมอ โดยเฉพาะในชนบท แสดง
 ให้เห็นว่าทัศนคติของพลเมืองญี่ปุ่นต่อความสำคัญหรือบทบาทของพรรคการเมืองยังอยู่ในระดับ
 ต่ำมาก ดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจความคิดเห็นของคนญี่ปุ่นที่สนับสนุนนักการเมืองใน
 ลักษณะตัวบุคคล โดยไม่คำนึงชื่อพรรคแต่อย่างไรไค้ดังนี้

ผลการสำรวจความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจลงคะแนนเสียง เพราะคำนึงถึงข้อ
พรรคหรือตัวบุคคล ในปี ค.ศ. 1971¹

เขตการเลือกตั้ง	คำนึงข้อพรรค	คำนึงตัวบุคคล	ทั้งสองด้าน	ไม่แน่ใจ, ไม่สามารถตอบ
ทั่วประเทศ	29.4%	43.7%	17.0%	9.5%
Hokkaido	32.4	40.7	17.5	9.2
Tohoku	22.9	47.4	15.3	13.7
Kanto	28.8	43.7	17.0	10.2
Hokuriku	37.3	38.0	12.6	11.9
Chubu	29.8	42.9	16.1	11.0
Kinki	28.4	42.0	22.0	7.4
Chugoku	30.5	39.4	19.7	10.1
Shikoku	22.6	54.6	18.5	4.1
	33.2	46.8	12.5	7.0

¹ที่มา...Shiratori Rei, ทัศนคติการเลือกตั้งและการเมือง (Seron Senkyo Seiji) โรงพิมพ์ Nippon Keizai Shinbunsha 1972, p. 104.
(เป็นผลการสำรวจทั่วประเทศ 3,000 คน และเฉพาะเขต ๆ ละ 300-1,200 คน ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ)

สรุปแล้ว ทศนคติของคนญี่ปุ่นที่นิยมในคัมภีร์คฤศณะแต่ปฏิเสธความหมายของพรรคการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่ชักจูงให้คนญี่ปุ่นส่วนใหญ่ เขารวมกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลมากกว่าการสมัครเป็นสมาชิกพรรค

3.2 ฐานสนับสนุนสหกรณ์การเกษตร

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทย แบ่งออกเป็นเขตการเลือกตั้งตามความหนาแน่นของประชากรดัง เช่นเมื่อปี ค.ศ. 1973 มีดังนี้

- ก. เขตชนบท (ทั่วประเทศมีทั้งหมด 37 เขต, 143 ที่นั่ง)
- ข. เขตกึ่งชนบท (ทั่วประเทศมีทั้งหมด 32 เขต, 128 ที่นั่ง)
- ค. เขตตัวเมือง (ทั่วประเทศมีทั้งหมด 54 เขต, 220 ที่นั่ง)

กล่าวคือ ตัวแทนสภาผู้แทนราษฎรในชนบทมีทั้งสิ้น 271 คน ส่วนสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากเมืองใหญ่มีเพียง 220 คน ทั้งที่ปัจจุบันนี้จำนวนประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในตัวเมืองมีถึง 42 ล้านคน แต่จำนวนประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในชนบทมีน้อยกว่าในตัวเมืองคือ เพียงประมาณ 32 ล้านคนเท่านั้น¹ เพราะความเจริญในตัวเมือง เป็นสาเหตุดึงดูดใจให้ประชากรไหลเข้าสู่ตัวเมืองตลอดมา

เมื่อเปรียบเทียบความไม่สมดุลระหว่างจำนวนที่นั่งในสภากับความหนาแน่นของประชากรดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่าทั้ง ๆ ที่มีประชากรที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในเมืองเกินกว่า 57 เปอร์เซ็นต์ พรรคการเมืองที่ชัยชนะในการเลือกตั้งในเขตตัวเมืองทั้งหมด ก็ยังสามารถครอบครองที่นั่งในรัฐสภาเกินครึ่ง แต่ในทางตรงกันข้ามพรรคการเมืองที่ชนะการเลือกตั้งในเขตชนบทและกึ่งชนบทจะมีโอกาสได้เสียงข้างมากในรัฐสภา ฉะนั้นการรณรงค์หาเสียงในเขตชนบท ซึ่งส่วนใหญ่คือผู้ที่ทำอาชีพเกษตรกร จึงเป็นหัวใจสำคัญของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

¹บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ไมนิจิ, op. cit., p. 74.

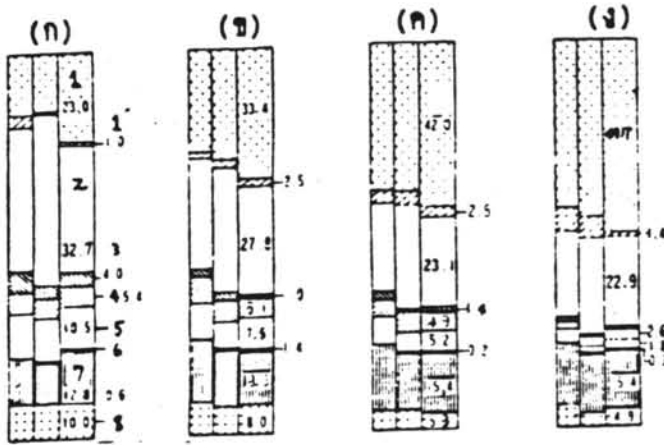
ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 1972 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตอนปลายปีปรากฏว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยโคตะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งนั้นเฉลี่ย 46.8 เปอร์เซ็นต์ของคะแนนเสียงทั้งสิ้นเท่านั้น แต่ถาจำกัคขอบเขตเพียงเขตชนบทและกึ่งชนบท พรรคเสรีประชาธิปไตยโคตะแนนเสียงประมาณ 61 เปอร์เซ็นต์ ปรากฏว่าเสียงในรัฐสภานั้นพรรคเสรีประชาธิปไตยมีถึง 70 เปอร์เซ็นต์ หรือแมแต่ในปี ค.ศ. 1973 จำนวนที่นั่งทั้งหมดที่พรรคเสรีประชาธิปไตยโคทั้งหมด 282 ที่นั่ง เมื่อจำแนกคูกจะพบว่า เป็นที่นั่งที่โคจากเขตการเลือกตั้ง เขตชนบท 106 ที่นั่ง เขตกึ่งชนบท 79 ที่นั่ง และเขตคัวเมือง 97 ที่นั่ง กล่าวคือ เขตชนบทและเขตกึ่งชนบทมีอัตราคถึง 65.7 เปอร์เซ็นต์ หรืออาจจะกล่าวโคว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคเสรีประชาธิปไตย 1 คน โคมาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในเขตชนบทและกึ่งชนบทเพียง 150,000 คน แต่ในเขตคัวเมืองคองโคคะแนนเสียงถึง 450,000 คน¹

จากขอมูลการสำรวจการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของหนังสือพิมพ์ อชะธาธิเมื่อปี ค.ศ. 1976, 1979 และ 1980 โคแยงออกเป็นเขตการเลือกตั้งคาคความหนาแน่นของประชากร 4 ระดับคือ (ก) เขตประชากรหนาแน่นพิเศษ (ข) เขตประชากรหนาแน่นมาก (ค) เขตประชากรหนาแน่นปานกลาง (ง) เขตประชากรเบาบาง เปรียบเทียบกับจำนวนคะแนนเสียงซึ่งพรรคการเมืองแต่ละพรรคโคได้จากกราฟที่แสดงก็ยืนยันโคว่า ในเขตที่มีประชากรหนาแน่นปานกลาง และเขตประชากรเบาบางก็คองกับเขตชนบทหรือกึ่งชนบท เป็นแหล่งที่มาของที่นั่งในรัฐสภา ซึ่งเป็นฐานสนับสนุนพรรคเสรีประชาธิปไตย ให้สามารถรักษารัฐานะเป็นพรรครัฐบาลมาโคตลอดระยะเวลาาน

¹Ibid., p. 74.

ผลการเลือกตั้ง ส.ส. แบ่งความความหนาแน่นประชากร¹

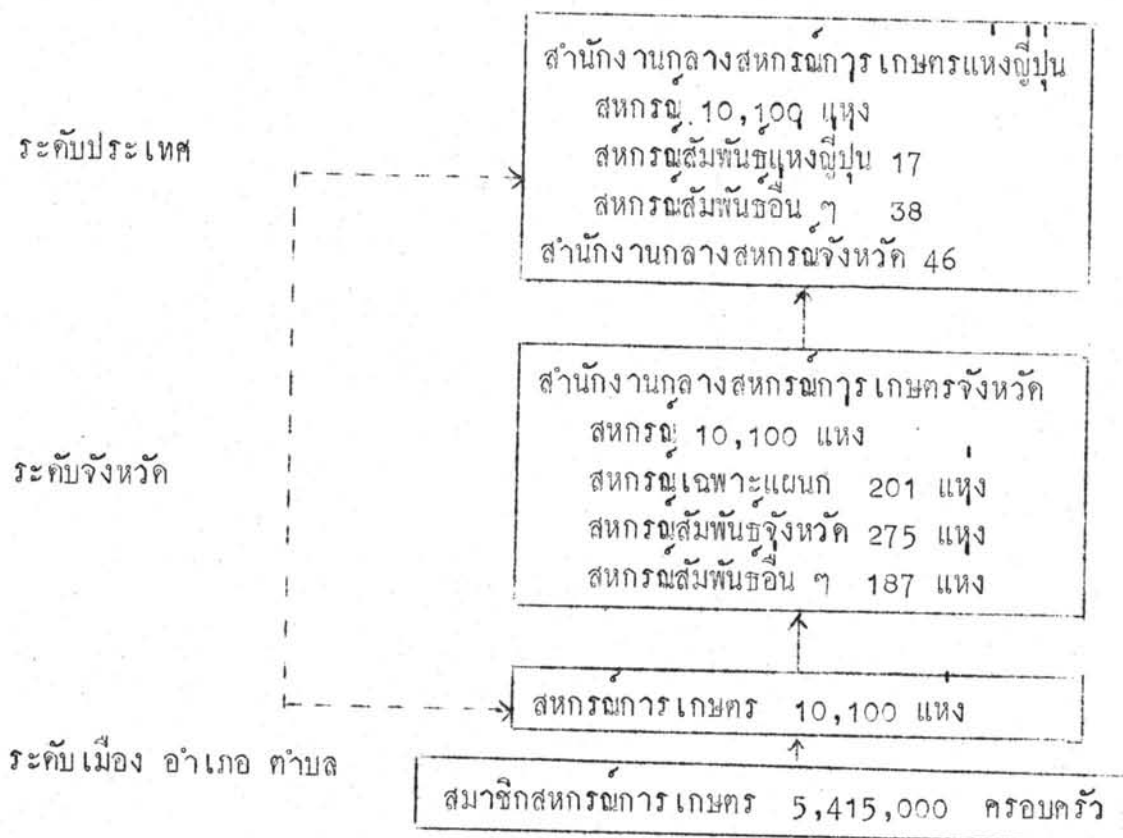
- 1 [Dotted] พรรคเสรีประชาธิปไตย
- 1' [Diagonal] ไม่สังกัดพรรค(ฝ่ายอนุรักษนิยม)
- 2 [White] อื่น ๆ
- 3 [Diagonal] พรรคชมรมเสรีใหม่
- 4 [Cross-hatch] พรรคเสรีประชาธิปไตยสังคมนิยม
- 5 [White] พรรคโคเม
- 6 [Black] พรรคสหพันธสังคมนิยม-ประชาธิปไตย
- 7 [Vertical Lines] พรรคสังคมนิยมญี่ปุ่น
- 8 [Horizontal Lines] พรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่น

นอกจากนี้เมื่อมองดูในแง่ของผู้นำทางการเมืองของพรรคเสรีประชาธิปไตยก็พบว่าส่วนใหญ่มีชัยชนะที่ได้รับการสนับสนุนจากเขตการเลือกตั้งทั่วประเทศ แต่มาจากการสนับสนุนในเขตชนบทและกึ่งชนบท ตัวอย่างเช่น นายทานากะ กะกุเออิ (Tanaka Kakuei) มาจากจังหวัดนารากะ ส่วนนายซุซุกิ เซ็นโก (Suzuki zenkoo) มาจากจังหวัดคิอิวาเตะ เป็นต้น

¹Hashimoto Mitsuru, กลุ่มการเมือง (Dantai Shozoku) TOKYO:โรงพิมพ์ Seiji Koohoo Sentae 1980, p. 210.

พลังสำคัญที่ช่วยพรรคเสรีประชาธิปไตยรวบรวมคะแนนเสียงในเขตชนบทและกิ่ง
 ชนบท ได้แก่สำนักงานกลางสหกรณ์การเกษตร สำนักงานนี้เป็นองค์การที่ดำเนินการบริหาร
 ควบคุมและสนับสนุนชาวนาทั่วประเทศ ซึ่งไม่เพียงแต่ประสานงานด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์แต่
 ละท้องถิ่น แต่ยังเป็นศูนย์กลางวางแผนพัฒนาสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ โดยมีนโยบาย
 เพื่อเสริมสร้างชนบทให้พึ่งตนเองได้ สำนักงานนี้แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ สำนักงานกลาง
 สหกรณ์การเกษตรจังหวัด และสำนักงานกลางสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย สำนักงาน
 สหกรณ์การเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดจะขึ้นอยู่กับสำนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

โครงสร้างองค์การสหกรณ์การเกษตร¹

¹Ishii Kinichiroo, การเมืองของญี่ปุ่นปัจจุบัน TOKYO: (Gendai Nihon no Seiji) โรงพิมพ์ Hooritsubunkasha, 1967, p. 137.

3.2.1 ลักษณะโครงสร้างของสหกรณ์การเกษตร

ลักษณะโครงสร้างของสหกรณ์การเกษตร พอจะวิเคราะห์ที่ลักษณะพิเศษต่างๆ ได้ดังนี้

1) สหกรณ์การเกษตรนับว่าเป็นองค์การศูนย์กลางที่สำคัญที่สุดของชาวนา ซึ่งมีครอบครัวชาวนาประมาณ 93 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนครอบครัวชาวนาทั้งหมดในประเทศไทย มีประมาณ 5,415,000 ครอบครัว เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรซึ่งมีประมาณ 10,100 แห่ง¹ จากตัวเลขที่พอจะทำให้เห็นภาพพจน์ว่า สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์การขนาดใหญ่และครอบคลุมไปทั่วชาวนาทุกท้องถิ่น

2) สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์การนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการก่อตั้งสหกรณ์การเกษตร (มาตราที่ 73) และได้รับเงินช่วยเหลือในระดัับสหกรณ์การเกษตร จังหวัดจากรัฐบาลปีละ 65 ล้านบาท และในระดัับสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยปีละ 20 ล้านบาท²

3) สหกรณ์การเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีอิทธิพลควบคุมตลาดผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรเองก็ได้ประโยชน์โดยตรงจากการเก็บค่าธรรมเนียมเป็นค่ากลางคอรองราคาข้าว ซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นรับซื้อเป็นประจำทุกปี ซึ่งค่าธรรมเนียมคิดตามเปอร์เซ็นต์ของราคาที่รัฐบาลประมูลในปีนั้น ๆ นอกจากราคาข้าวก็ยังมีสินค้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวพันกับการเกษตร สหกรณ์การเกษตรก็เข้าทำธุรกิจเป็นตัวแทนส่งเขาออก ขออนุมัติซื้อขายกับต่างประเทศอีกด้วย

3.2.2 การรวบรวมคะแนนเสียงสนับสนุนและปัจจัยที่สหกรณ์การเกษตรสนับสนุนพรรคเสรีประชาธิปไตย

กุญแจดอกสำคัญที่พรรคเสรีประชาธิปไตยหาเสียงในเขตชนบททั้งชนบทก็คือ

¹ Ibid., p. 137.

² Ibid., p. 138.

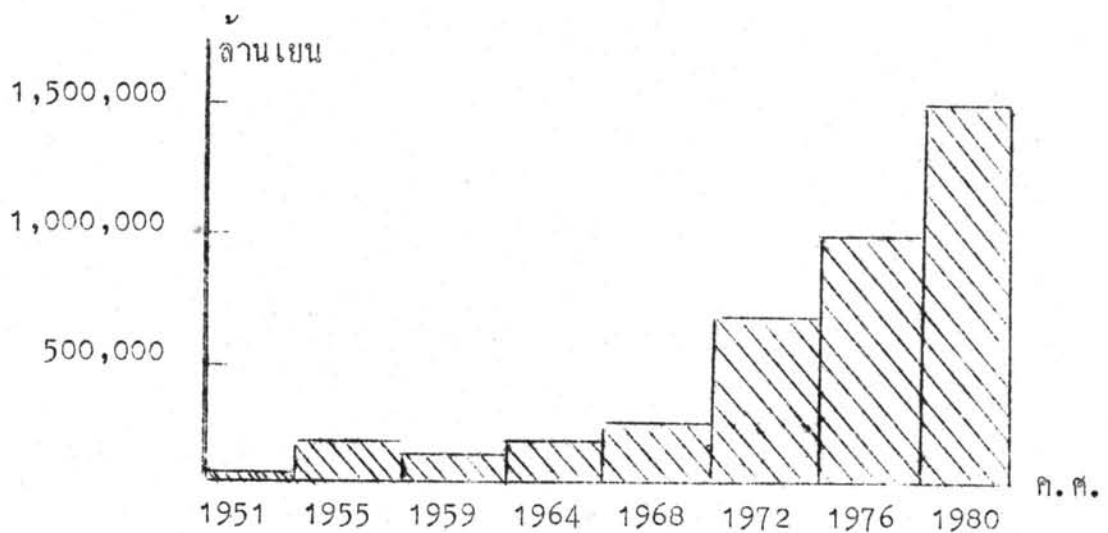
การอาศัยสำนักงานกลางสหกรณ์การ เกษตรรวบรวมคะแนนเสียงจากสมาชิกสหกรณ์ซึ่งมีมากกว่า 10 ล้านคน เฉพาะจำนวนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง

เพราะเหตุว่าโดยปกติพนักงานของสหกรณ์การ เกษตรมีความคุ้นเคยกับครอบครัวชาวนาทุก ๆ ท้องที่ ความคุ้นเคยใกล้ชิดนั้นไม่เพียงแต่การถามทุกข์สุขหรือทักทายปราศรัยแต่อย่างใด สหกรณ์การ เกษตรมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรื่องความเป็นอยู่สภาพเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหวังใ้ได้รับเงินช่วยเหลือค่านขนบพจากส่วนหนึ่ง ในงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งต้องอาศัยสหกรณ์การ เกษตร เป็นกระบอกเสียงสำคัญ ตลอดจนการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินของ เอกชนก็จำเป็นต้องอาศัยสหกรณ์การ เกษตร เป็นผู้ค้ำประกันปัจจัยเหล่านี้มีอำนาจเพียงพอที่จะทำให้อาชาตของสนับสนุนตามที่สหกรณ์การ เกษตรขอความร่วมมือในวาระที่มีการหาเสียงเลือกตั้งรัฐสภา ปัจจัยสำคัญ ๆ ที่มีอิทธิพลทำให้อาชาตลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับพรรคเสรีประชาธิปไตยนั้นมีดังต่อไปนี้

1) เป็นที่ทราบคี่สำหรับ เกษตรกรญี่ปุ่นทุกคนแล้วว่า สหกรณ์การ เกษตรของอาศัยอิทธิพลทางการเมืองของพรรคเสรีประชาธิปไตย ช่วยสนับสนุนการกำหนดราคาข้าวที่ฝ่ายสหกรณ์การ เกษตรต่อรองกับรัฐบาลทุก ๆ ปี

2) ชาวนาอาศัยพรรคเสรีประชาธิปไตยช่วยเรียกร่องงบประมาณเงินช่วยเหลือขนบ สำหรับพรรคเสรีประชาธิปไตยทราบคี่ว่าเสียงสนับสนุนในเขตชนบททั้งชนบทเป็นฐานสำคัญที่ช่วยให้พรรคยืนหยัดในฐานะพรรครัฐบาลมาโดยตลอด พรรคเสรีประชาธิปไตยก็ใช้การวางแผนนโยบายชนบทของรัฐบาลเป็นการต่อรองกับชาวนา ซึ่งพอจะสังเกตได้จากจำนวนเงินช่วยเหลือขนบ ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี ค.ศ. 1955

กราฟแสดงจำนวนเงินช่วยเหลือเพื่อการเกษตร¹

ในจำนวนเรื่องต่าง ๆ ที่กระทรวงเกษตรและป่าไม้อนุมัติให้เงินช่วยเหลือในปี ค.ศ. 1980 ประมาณ 1,500 เรื่องปรากฏว่า เงินช่วยเหลือที่อนุมัติให้กับชาวนามีจำนวนถึง 474 เรื่อง หรือประมาณ 1 ใน 3 ของเรื่องที่อนุมัติ²

3.3 กลุ่มนักธุรกิจนายทุน

ในประเทศไทย นักธุรกิจนายทุนใหญ่ ๆ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลทางการเมืองมาก วงการธุรกิจเหล่านี้กลายเป็นแหล่งที่มาของคะแนนเสียงสนับสนุนพรรคเสรีประชาธิปไตย หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นทรัพยากรทางการเมือง เพราะวงการธุรกิจการ ลงทุน โดยเฉพาะด้านธุรกิจหรืออุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ในประเทศไทยปัจจุบันนี้ มีแนวโน้มที่จะพยายามขยายกิจการ แขนงงานบางส่วนให้กับผู้รับงานช่วงในเขตชนบทตามภูมิภาคต่าง ๆ

¹ที่มา หนังสือพิมพ์ อะซายี, วันที่ 21 สค. 1980.

²Hirose Michisada, op. cit., pp. 98-99.

เพื่อกระจายภาระและความรับผิดชอบ ให้บรรเทาลดคนน้อยลงลดต้นทุนลงไป การจัดทำงานลักษณะนี้กลายเป็นกลไกช่วยรวบรวมข้อมูลที่สำคัญทางการเมือง ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาคนควากันต่อไป

ตัวอย่างของธุรกิจที่กล่าวถึงนี้มีทั้งบริษัทขนาดใหญ่ เช่น บริษัทขนส่งแห่งญี่ปุ่นซึ่งมีสาขาทั่วประเทศ กับบริษัทเครื่องที่มีกิจการหลาย ๆ ด้าน เช่น บริษัทเครื่องมือชุบิชิ บริษัทเครื่องมือชุบิชิ บริษัทเครื่องมือชุบิชิ เป็นต้น บริษัทยักษ์ใหญ่เหล่านี้มีจำนวนพนักงานเป็นพันเป็นหมื่นขึ้นไป เพียงแค่พนักงานเหล่านี้ก็เป็นคะแนนเสียงที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งทุกครั้ง¹ (ดูตารางแสดงจำนวนพนักงานแต่ละบริษัทได้ดังนี้)

จำนวนพนักงานประจำในธุรกิจใหญ่ ๆ ของญี่ปุ่น (1979)²

รายชื่อบริษัท	จำนวนพนักงาน
บริษัทอุตสาหกรรมเหล็ก (Shin Nittetsu)	73,002
บริษัทฮิตาชิ (Hitachi)	72,514
บริษัทโตชิบา (Toshiba)	62,677
บริษัทอุตสาหกรรมหนักมิทซึบิชิ (Mitsubishi Juukoo)	60,763
บริษัทขนส่งแห่งญี่ปุ่น (Nihon Tsuun)	61,585
บริษัทนิสสัน (Nissan)	57,500
บริษัทเครื่องไฟฟ้ามิทซึบิชิ (Mitsubishi Denki)	49,165
บริษัทโตโยตา (Toyota)	45,233
Nippon Kookan	34,300
บริษัทมารุเบนิ (Marubeni)	7,880

¹ Kobayashi Shunji, เงินช่วยเหลือสมทบทุนการเมืองจากโลกธุรกิจ (Kigyoo no Seiji Kenkin) TOKYO: โรงพิมพ์ Nippon Keizai Shinbunsha, 1976, p.102-104.

² รวบรวมจาก พจนานุกรมบริษัท (Kaisha Shikihoo) ฉบับฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ. 1980 เล่ม 1.

พรรคเสรีประชาธิปไตยเริ่มใช้กลุ่มนักธุรกิจนายทุนเป็นเครื่องมือในการรวบรวมคะแนนเสียงอย่างจริงจัง ทั้งแกวาระการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในปี ค.ศ. 1974 กล่าวคือ เจ้าของกิจการธุรกิจ ตลอดจนพนักงานในระดับบริหารพยายามใช้อำนาจการบังคับบัญชา นอกจากรวบรวมคะแนนเสียงจากพนักงานที่อยู่ภายใต้โดยตรงแล้ว ยังพยายามใช้คนเหล่านี้ ช่วยรวบรวมคะแนนเสียงจากครอบครัวมิตรสหาย ตลอดจนให้ช่วยเป็นผู้ดำเนินการติดต่อกับสมาชิกกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลของพรรคเสรีประชาธิปไตยในละแวกที่คนอาศัยอยู่ด้วย การใช้อิทธิพลจนถึงระดับนี้ทำให้พรรคเสรีประชาธิปไตยสามารถเพิ่มคะแนนสนับสนุนนักการเมืองของพรรคมากขึ้นกว่าจำนวนพนักงานทั้งหมดหลายสิบเท่าตัว

ธุรกิจกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนเบื้องหลังการเลือกตั้งให้กับนักการเมืองของพรรคเสรีประชาธิปไตย เมื่อครั้งการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 1974 พอจะศึกษาได้จากข้อมูลที่น่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ โยมิอูริ ดังนี้¹

รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง	รายชื่อบริษัทธุรกิจที่สนับสนุน
นาย Sakomizu Hisatsune	บริษัท Itoochuu เครือบริษัท Tookyuu
นาย Oota Tonosuke	อุตสาหกรรม Kurita อุตสาหกรรม Taihoo
นาย Daimatsu Hirofumi	ธุรกิจ Tooshiba บริษัท Yakuluto บริษัท Dentsuu บริษัท Fujishashin บริษัท Unitika เป็นต้น
นาย Kamai Yoshiaki	บริษัท Nihon Seifun
นาย Tamaoki Takeo	บริษัท Kawatetsu เครือบริษัท Kawajuu เครือบริษัท Sekisui บริษัท YKK
นาย Nagano Shizuo	เครือบริษัท Shin Nittetsu

¹หนังสือพิมพ์ โยมิอูริ, วันที่ 12 มิ.ย. 1974.

รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง	รายชื่อบริษัทธุรกิจที่สนับสนุน
นาย Marushige Shigesada	บริษัท Yakuluto
นาย Uchida Yoshiroo	บริษัท Suzuken
นาง Yokoyama Fuku	บริษัทนม Meiji
นาย Hatoyama Lichiroo	เครือบริษัท Sumitomo เครือธนาคาร Daiichi
นาย Satoo Shinji	Kangyoo
นาย Saka Ken	บริษัทก่อสร้าง Kashima บริษัท Yakuluto
นาย Morishita Shin	อุตสาหกรรม Tooyoo บริษัทรถยนต์ Toyopet
นาย Okano Tamotsu	เครือบริษัท Mitsubishi
นาย Fukshima Tsuneharu	บริษัท Santorii บริษัทไฟฟ้า Kansai
นาย Kamada Hiroshi	เครือบริษัท Hankyuu บริษัท Daiichi
นาย Miyata Teru	เครือบริษัท Tookyuu บริษัท Yamaha
นาง Yamaguchi Yoshiko	บริษัท Toore
	บริษัทธุรกิจ Mitsui
	บริษัทผลิตภัณฑ์ Sankyoo บริษัท Norinaga
	บริษัทฝ่ายขาย Toyota
	บริษัทขนม Imuraya

นอกจากนี้ การส่งตัวแทนของพรรคเสรีประชาธิปไตยเข้าแข่งขันการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกตั้งทั่วประเทศก็อาศัยวงการธุรกิจ เป็นแหล่งรวบรวมเสียงที่สำคัญ ในประเทศญี่ปุ่น การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดแต่ละครั้งในปัจจุบันมี 126 ที่นั่ง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ เขตการเลือกตั้งทั่วประเทศ 50 ที่นั่ง กับเขตการเลือกตั้งตามเขตการปกครอง 76 ที่นั่ง สำหรับพรรคเสรีประชาธิปไตยตกอยู่ในฐานะที่ลำบากใจในด้านการเอาชนะในเขตการเลือกตั้งทั่วประเทศ ซึ่งปกติได้เพียง 18-19 ที่นั่งเท่านั้น ส่วนเขตการ

เลือกตั้งตามเขตการปกครองไ้มากถึง 47-50 ที่นั่ง¹ การหาคะแนนเสียงในเขตการเลือกตั้งทั่วประเทศจึงเป็นจุดอ่อนของพรรคเสรีประชาธิปไตยตลอดมา ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยการรวบรวมคะแนนเสียงมีประสิทธิภาพก็คือ ชื่อเสียงความนิยมในตัวบุคคลของผู้เข้าสมัคร ประกอบกับองค์การที่สามารถเป็นตัวแทนติดต่อประสานงานทั่วประเทศที่มีกิจกรรมช่วยรวบรวมคะแนนเสียงอย่างเข้มแข็ง เช่นวงการธุรกิจ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่พรรคเสรีประชาธิปไตยส่ง เป็นตัวแทนเข้าแข่งขันในเขตการเลือกตั้งทั่วประเทศมี 2 ประเภท คือบุคคลที่มีชื่อเสียงโด่งดังในวงการบันเทิงกับข้าราชการระดับสูง สำหรับบุคคลที่เคยผ่านงานในวงการราชการไม่จำเป็นต้องใช้ วงการธุรกิจนายทุนเป็นฐานสนับสนุนแทนที่รณรงค์แสดงถึงแม้ชื่อเสียงส่วนตัวจะเป็นที่รู้จักของคนญี่ปุ่นแต่ไม่มีระบบของการทำงานประสานงาน ดำเนินงานรวบรวมคะแนนเสียง จึงจำเป็นต้องใช้ธุรกิจเป็นองค์การเบื้องหลังช่วยรวบรวมคะแนนเสียง ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 1980 พรรคเสรีประชาธิปไตยจัดแบงธุรกิจใหญ่ ๆ ช่วยรวบรวมคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งมาจากวงการบันเทิงดังนี้²

นายมียาคะ เทรุ	- บริษัทจำหน่ายรถยนต์โคโยต้า บริษัทมีแฮมญี่ปุ่น
นางรันโตะ อากิโกะ	- เครือบริษัทอิทาคิ บริษัทโคคาโคลา สมาคมพลาณามัยแห่งญี่ปุ่น สหพันธ์สหภาพธุรกิจ บริษัทเสริมสวยญี่ปุ่น
นางยามากุจิ โยชิโกะ	- องค์การแกส LP สมาคมอาชีพทำครัว สหพันธ์น้ำมันยูเซเร็น

¹ Hirose Michisada, op.cit., p. 30.

² Ibid., p. 38.

วิธีการรวบรวมคะแนนเสียงภายในวงการธุรกิจนายทุนเหล่านี้ ดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ เพราะลักษณะพิเศษของค่านิยมของคนญี่ปุ่นปลูกฝังอยู่ภายในระบบบริหารงานธุรกิจ กล่าวคือผู้จัดการนักบริหารธุรกิจแต่ละคนมีความสำนึกว่าตนเองทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดี ซึ่งต้องประกอบด้วย อำนาจและหน้าที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจทางคานบุคคลากรที่มีอิทธิพลต่อการบังคับบัญชาทุกระดับ และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้งานทุกอย่างบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้คนวิจารณ์ลักษณะอุปนิสัยของคนญี่ปุ่นไว้ว่า คนญี่ปุ่นยึดถือแนวความคิดตลอดจนการตัดสินใจของกลุ่มที่ตนเองสังกัดอยู่มากกว่าการตัดสินใจตลอดจนความเห็นส่วนตัว ซึ่งทำให้ญี่ปุ่นเป็นสังคมที่มีระเบียบแบบแผน

ค่านิยมของคนญี่ปุ่นสมัยเก่านี่เอง เป็นกลไกตัวสำคัญที่ช่วยทำให้การรวบรวมคะแนนเสียงของพรรคเสรีประชาธิปไตยคล่องไปตามเป้าหมาย เพราะพนักงานทั้งหลายยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่งนั้นเป็นนโยบายของบริษัทธุรกิจที่ตนสังกัดอยู่

แน่นอนที่สุดวิธีการใช้ระบบบริหารและการบังคับบัญชาในวงการธุรกิจ เป็นเครื่องมือรวบรวมคะแนนเสียงของพรรค เช่นนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์โจมตีอย่างรุนแรง ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งประเทศไทย นายโฮริโงะเมะ โดยกล่าวถึงเพื่อนชั้นว่า "การใช้อิทธิพลสภาพการจ้าง เป็นเครื่องบีบบังคับให้ลูกจ้างลงคะแนนเสียง เป็นการกระทำอันมิชอบขัดต่อกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพพื้นฐาน (Fundamental human rights) ของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องสิทธิการเลือกตั้ง" พรรคการเมืองอื่น ๆ เช่น พรรคสังคมนิยมญี่ปุ่น พรรคโคเม พรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่น ก็โจมตีการเล่นการเมืองแบบสกปรกเรื่องนี้ของพรรคเสรีประชาธิปไตย นอกจากนี้พนักงานอยู่ภายใต้อิทธิพลดังกล่าวส่วนหนึ่ง เกิดความไม่พอใจและแสดงปฏิกริยาต่อต้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของสหภาพแรงงาน ตัวอย่างเช่น บริษัทเนชันแนล ก็มีพนักงานแตกแยกเป็นสองพวกคือ พวกที่ต้องการสนับสนุนผู้เข้ารับเลือกตั้งพรรคเสรีประชาธิปไตยกับพวกที่สนับสนุนผู้สมัครจากสหภาพแรงงาน ซึ่งสังกัดพรรคการเมืองอื่น หรือแม้แต่เครือข่ายบริษัทมิซูบิชิ ก็เกิดเหตุการณ์เรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ควบคุมการเลือกตั้งให้หักฟอกการใช้อิทธิพลหาเสียงในระบบงานธุรกิจ

หลังจากการเลือกตั้งวุฒิสภาปี ค.ศ. 1974 สิ้นสุดลง สหพันธ์การเลือกตั้งได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของชนญี่ปุ่นต่อการเลือกตั้งครั้งนั้น ผลปรากฏว่าชนญี่ปุ่นที่ลงความเห็นเห็นว่า "การหาเสียงเลือกตั้งไม่สะอาด" มีจำนวนมากถึง 46 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเปรียบเทียบกับผลการสำรวจความคิดเห็นครั้งก่อนแล้วเพิ่มขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อ (ครั้งก่อน 15 เปอร์เซ็นต์)¹ ผลการสำรวจความคิดเห็นนี้สะท้อนให้เห็นปฏิกิริยาจากพลเมืองญี่ปุ่นที่รู้สึกไม่พอใจกับวิธีการหาเสียงของพรรคเสรีประชาธิปไตยที่ซื้อสิทธิพลในวงการธุรกิจ เป็นเครื่องมือ ประกอบกับสถานะเศรษฐกิจในญี่ปุ่น ขณะนั้นตกอยู่ในช่วงเงินเฟ้อ ราคาสินค้าในประเทศสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว หนังสือพิมพ์ก็โจมตีหนัก ธุรกิจนายทุนว่าเอาเปรียบประชาชน ซึ่งเป็นผลทางอ้อมทำให้ประชาชนเกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อพรรคเสรีประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้เองการเลือกตั้งครั้งต่อไปจำนวนที่นั่งในรัฐสภาของพรรคเสรีประชาธิปไตยจึงลดลงกว่าเดิม 6 ที่นั่ง ความปราชัยในการเลือกตั้งนี้เป็นผลสะท้อนให้พรรคเสรีประชาธิปไตยต้องทบทวนวิธีการให้ธุรกิจเป็นแหล่งรวบรวมคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะเริ่มตั้งเลใจว่าจะเปลี่ยนวิธีที่บรรลุป่าหมายหรือทำลายตนเองกันแน่

3.4 กลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก

เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1972 การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 33 ผลปรากฏว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยต้องสูญเสียที่นั่งในสภาจำนวนมาก ทั้งที่รัฐบาลสมัยนั้นคือรัฐบาลธานากะ มีชื่อเสียงโด่งดังและมีพื้นฐานที่ทำให้ทุก ๆ คนคาดการณ์ไว้ว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยจะครองชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น เมื่อพิจารณาแล้วมีเหตุผลดังนี้

1. นโยบายปฏิรูปสังคมประเทศญี่ปุ่นของนายกธานากะ ได้ให้ความหวังอย่างสูงต่อชนบทในเขตคอกพัฒนา

¹หนังสือพิมพ์ โยมิอูริ, วันที่ 30 ธค. 1974.

2. นโยบายต่างประเทศของนายททานากะ มีบทบาทสำคัญกล่าวคือ นายททานากะ เยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน และเปิดการเจรจาโดยตรงกับ เหมา เจ๋อตุง และ โจวเอินไหล เพื่อเปิดสัมพันธ์ไมตรีระหว่างจีนกับญี่ปุ่นเป็นผลสำเร็จ

3. นายททานากะ เป็นบุคคลที่ยอมรับกันว่ามีความสามารถในค้นหาเสียงให้กับพรรค ในสมัยที่ยังเป็นเลขาธิการพรรค (ในสมัยรัฐบาลซาโต)

จากเหตุผลข้างต้นย่อมเป็นเรื่องแปลกประหลาดมากที่พรรคเสรีประชาธิปไตยต้องสูญเสียที่นั่งในสภาเหลือเพียง 271 ที่นั่ง ทั้ง ๆ ที่การเลือกตั้งครั้งก่อนมีผู้ได้รับเลือกตั้ง 288 ที่นั่ง นับว่าเป็นผลการเลือกตั้งที่ประสบความสำเร็จน้อยที่สุดสำหรับพรรคเสรีประชาธิปไตยตั้งแต่ก่อตั้งมา การเลือกตั้งครั้งนี้พรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นได้ที่นั่งเพิ่มขึ้นจาก 14 ที่นั่ง เป็น 38 ที่นั่ง หลังจากพรรคเสรีประชาธิปไตยเปิดประชุมเพื่อพิจารณาหาสาเหตุของการพ่ายแพ้ครั้งนี้ ก็พบว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยพ่ายแพ้การเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้งเมืองใหญ่ เช่น โตเกียว โอซาก้า ฟูกูโอกะ เป็นต้น หลังจากที่มีการวิจัยโดยละเอียด พรรคเสรีประชาธิปไตยก็คิดตัดสินใจจัดระบบเงินทุนกู้ยืมเพื่อการปรับปรุงธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก จุดประสงค์เพื่อที่จะยับยั้งการที่ตัวออกจากพรรคเสรีประชาธิปไตยในเขตเมืองใหญ่ และการดูแลความชวยตัวของพรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นในเขตเมืองใหญ่ เช่นกัน

ระบบเงินทุนกู้ยืม คือระบบที่รัฐบาลอนุมัติเงินกู้ยืมจำนวนหนึ่งให้กับกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ใหญ่กู้ยืมเงินโดยไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์ประกันหรือคนค้ำประกันแต่อย่างไรระบบนี้ดำเนินการโดยผ่านหอการค้าและอุตสาหกรรม

หอการค้าและอุตสาหกรรม คือองค์การเศรษฐกิจส่วนรวมในเขตต่าง ๆ จัดขึ้นถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยหอการค้าและอุตสาหกรรมขอบังคับกับการสมัคร เป็นสมาชิกนั้นไม่มีจำกัดประเภทของธุรกิจ หรือขนาดของธุรกิจแต่อย่างไร หอการค้าและอุตสาหกรรมนี้ จัดตั้งขึ้นเป็นสาขาย่อย ๆ ตามเมืองใหญ่ ๆ เช่น โตเกียว โอซาก้า มีจำนวนทั้งสิ้น ประมาณ 400 แห่ง กิจกรรมสำคัญของหอการค้าและอุตสาหกรรมนี้คือ

- 1) แลกเปลี่ยนข่าวสารทางธุรกิจ
- 2) ร่างขอเสนอต่อรัฐบาลและรัฐสภา
- 3) ศึกษาคนควาวิจัยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธุรกิจและจัดเปิดอภิปราย
นิทรรศการ ตลอดจนการเปิดอบรมและอื่น ๆ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนครั้งนั้น เหตุที่พรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นสามารถเพิ่มที่นั่ง
ในสภาได้หลายเท่า นั้นพอจะสรุปสาเหตุสำคัญได้ว่า พรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นอาศัยหอการค้า
และอุตสาหกรรมเพื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นช่วยหาเสียงในเขตเมืองใหญ่ๆ
นั่นเอง

หอการค้าและอุตสาหกรรมเพื่อมวลชนแห่งพรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นมีนโยบายต่อต้าน
การเก็บภาษีอัตราสูงของรัฐบาล เพื่อช่วยให้นักธุรกิจขนาดย่อมอยู่รอดได้ และต่อต้านการ
ผูกขาดการเอารัดเอาเปรียบของนักลงทุนใหญ่ เพื่อการอยู่รอดและปรับฐานะของนักธุรกิจ
ขนาดย่อม

หอการค้าและอุตสาหกรรมเพื่อมวลชน (ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 1951) มีจำนวนสมาชิก
62,000 คน ในปี 1956 และต่อมาในปี 1967 มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 90,000 คน และปี
1969 มีสมาชิกถึง 122,000 คน ในจำนวนสมาชิกดังกล่าวนี้เป็นนักธุรกิจขนาดย่อมไม่น้อย
กว่า 16-17 เปอร์เซ็นต์ สมาคมนี้นับเป็นแหล่งหาเสียงที่สำคัญให้กับพรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่น

ในปี ค.ศ. 1973 ระบบเงินทุนกู้ยืมเพื่อปรับปรุงธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก
โดยไม่ต้องมีหลักค้ำประกันนี้จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยการจัดสรรงบประมาณในปีนั้น ซึ่งมีเงื่อนไข
และหลักการสำคัญดังนี้คือ

- 1) ผู้ต้องการกู้ยืมเงินต้องเสนอความประสงค์ขอหอการค้าและอุตสาหกรรม
หรือปรึกษากับพนักงานผู้รับผิดชอบของหอการค้าและอุตสาหกรรม
- 2) พนักงานผู้รับผิดชอบของหอการค้าและอุตสาหกรรมจะช่วยเหลือข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดยกต่าง ๆ ของสภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น เพื่อร่างความประสงค์ในการกู้ยืม

เงินพร้อมทั้งออกเป็นหนังสือรับรอง เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติการกู้ยืมเงิน

- 3) การอนุมัติการกู้ยืมเงินจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการพิจารณาซึ่งแต่งตั้งขึ้นโดยประธานหอการค้าและอุตสาหกรรม
- 4) รายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการนี้จะได้รับการอนุมัติให้กู้ยืมเงินจากเงินกองทุนกู้ยืมของรัฐบาลโดยปริยาย

เงื่อนไข เงินกองทุนกู้ยืมสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก¹

ขอบเขตจำกัดของจำนวนเงินกู้ยืม	
ก. เงินกู้ยืมเพื่อการลงทุน	1,000,000 เยน
ข. เงินกู้ยืมเพื่อการบริหาร	500,000 เยน
ขอบเขตจำกัดระยะเวลากู้ยืม	ภายใน 2 ปี
ดอกเบี้ยเงินกู้	7 เปอร์เซ็นต์
คุณสมบัติของธุรกิจที่อยู่ในขอบข่าย	
ก. ร้านค้า ธุรกิจบริการ มีพนักงานไม่เกิน 2 คน	
ข. โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีพนักงานไม่เกิน 5 คน	
จำนวนเงินกู้ทั้งสิ้น	30,000,000,000 เยน

จากเงื่อนไขข้างต้น จะเห็นได้ว่าการรับรองโดยหอการค้าและอุตสาหกรรมมีอำนาจเด็ดขาดในการอนุมัติเงินจากเงินทุนของรัฐบาล เพราะฉะนั้น พ่อค้าและนักธุรกิจที่ต้องการกู้ยืมเงิน จำเป็นต้องระวังการกระทำของตนเองมิให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อหอการค้าและอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเข้าเป็นหอการค้าและอุตสาหกรรมเพื่อมวลชน

¹Hirose Michisada, op.cit., p. 41.

นั้น เป็นปฏิบัตย์สำคัญในการสนับสนุนจากหอการค้าและอุตสาหกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับหอการค้าและอุตสาหกรรมนี้ เชื่อมโยงไปสู่การขอรองให้ช่วยเหลือและแนบเลี้ยงสนับสนุนพรรคเสรีประชาธิปไตย

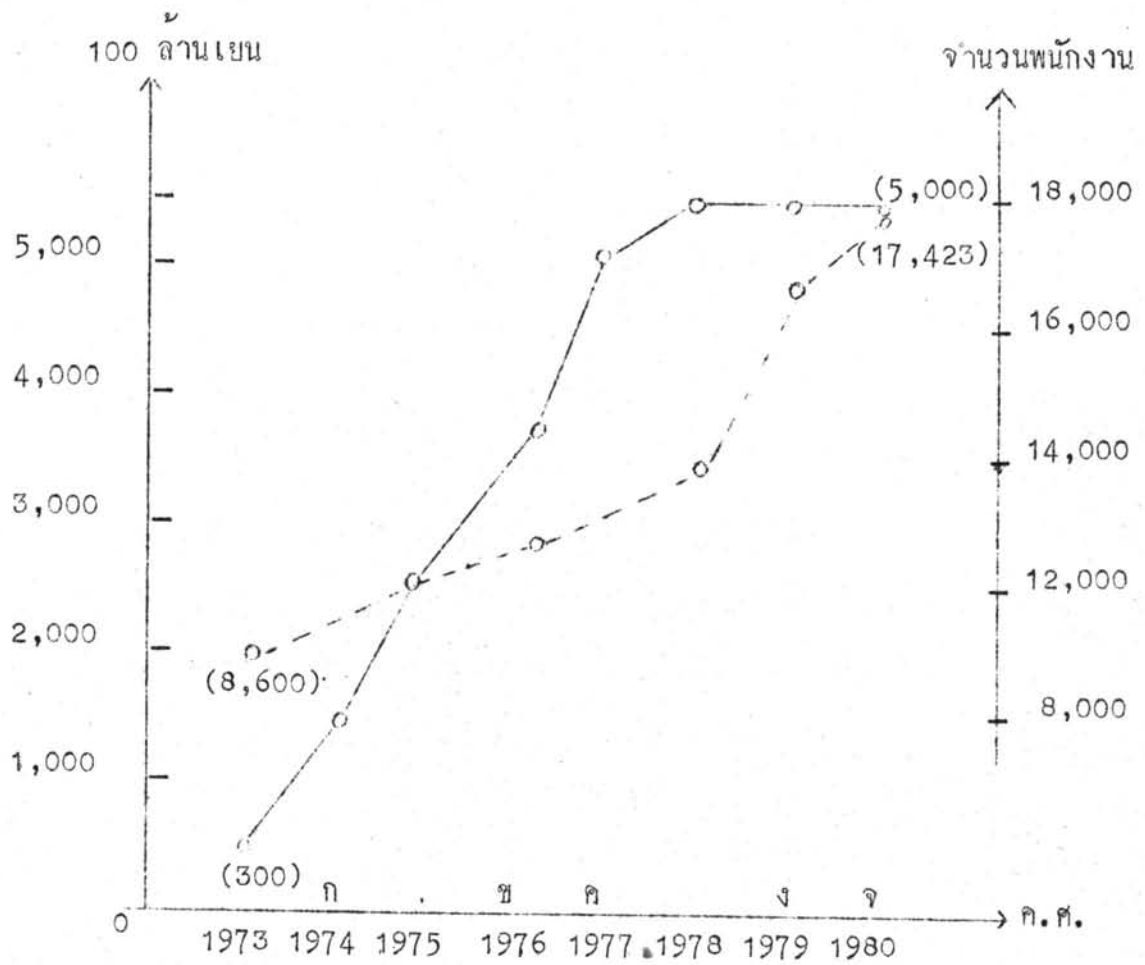
ระบบเงินทุนกู้ยืมเพื่อปรับปรุงธุรกิจขนาดย่อม เริ่มต้นจากการอนุมัติเงินจำนวน 3,000 ล้านเยน จากงบประมาณแผ่นดินในปี 1973 และในปีต่อมาสมาชิกสภาผู้แทนของพรรคเสรีประชาธิปไตยในเขตเมืองใหญ่ก็ยื่นขอเสนอ เพิ่มงบประมาณสำหรับเงินกู้ยืมนี้เพิ่มขึ้นเป็น 12,000 ล้านเยน และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปีต่อ ๆ มาดังปรากฏในกราฟ เพราะการเพิ่มงบประมาณเงินกู้ยืมเป็นที่มาของการเพิ่มคะแนนเสียงให้กับพรรคเสรีประชาธิปไตยในเขตเมืองใหญ่ ๆ นอกจากการเพิ่มวงเงินงบประมาณแล้วในปี ค.ศ. 1977 มีการแก้ไขร่างระเบียบข้อบังคับระบบกู้ยืมเงินเพื่อปรับปรุงธุรกิจขนาดย่อม ฉบับที่ 2 ขึ้น ขยายขอบเขตของธุรกิจที่สามารถกู้ยืมเงินกว้างยิ่งขึ้น กล่าวคือในกรณีที่เป็นร้านค้าหรือธุรกิจหรือธุรกิจบริการต้องมีพนักงานไม่เกิน 5 คน ส่วนในกรณีที่ เป็นโรงงานอุตสาหกรรมต้องมีกรรมกรไม่เกิน 20 คน และยังเพิ่มวงเงินกู้ยืมจาก 1,000,000 เป็น 3,000,000 เยน

หลังจากพรรคเสรีประชาธิปไตย เริ่มกิจการเพิ่มสมาชิกพรรคตั้งแต่วันที่ ค.ศ. 1977 เป็นต้นมา พนักงานระดับบริหารของหอการค้าและอุตสาหกรรมมากกว่าครึ่งหนึ่ง เป็นผู้ที่มาจากพรรคเสรีประชาธิปไตย และหลังจากที่ระบบเงินทุนกู้ยืมเพื่อปรับปรุงธุรกิจขนาดย่อมก่อตั้งขึ้นปรากฏว่าจำนวนสมาชิกของหอการค้าและอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว กล่าวคือ มีจำนวนสมาชิกถึง 2,000,000 คน ในจำนวนนี้ธุรกิจทั่วประเทศประมาณ 4,500,000 คน¹

¹ Hirose Michisada, op. cit., pp. 47-48.

กราฟแสดงเงินทุนกู้ยืมเพื่อปรับปรุงธุรกิจขนาดย่อมและพนักงานสังกัดตาม
โครงการนี้¹

(ตั้งแต่ปี 1973-1980)

- - - - เงินจำนวนเงินกู้ยืม
- - - - จำนวนพนักงานของโครงการ
- ก, ค, จ - ปีที่มีการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก
- ข, ง, จ - ปีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

¹หนังสือพิมพ์ อະชาธิ, วันที่ 15 สค. 1980.

3.5 กลุ่มข้าราชการ

3.5.1 การหาเสียงโดยส่งตัวแทนเข้ารับเลือกตั้งที่มีภูมิหลังในการเป็นข้าราชการ ตามที่เคยกล่าวมาแล้วว่า การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตทั่วไป เป็นจุดอ่อนสำหรับ พรรคเสรีประชาธิปไตย เพราะปัจจัยสำคัญของการหาคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เขตทั่วประเทศต้องประกอบด้วย ชื่อเสียงส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งกับองค์การที่เป็นกลไกช่วยรวบรวมคะแนนเสียง แต่พรรคเสรีประชาธิปไตยมีลักษณะพิเศษอาศัยกลุ่มสนับสนุนส่วนบุคคลเป็นหลักในการหาเสียงซึ่งยังขาดปัจจัยที่จะเอาชนะการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในเขตทั่วประเทศ ถึงแม้พรรคเสรีประชาธิปไตยจึงต้องหันมาพึ่งความนิยมในบุคคลที่มีอาชีพข้าราชการ หรือนักแสดงซึ่ง เป็นที่ยอมรับในสังคมญี่ปุ่น

จากการวางทอไปนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า หลังจากที่พรรคเสรีประชาธิปไตย ก่อตั้งพรรคเป็นต้นมา ตัวแทนพรรคเสรีประชาธิปไตยที่เข้าแข่งขันจนได้ชัยชนะรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกวุฒิสภาในเขตทั่วประเทศนั้น เป็นผู้ที่ภูมิหลังอาชีพใก้บ้าง และมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงมาอย่างไรบ้างจนกระทั่งปัจจุบันนี้

วุฒิสมาชิก เขตทั่วประเทศของพรรคเสรีประชาธิปไตยกับกลุ่มสนับสนุนที่สำคัญ¹

ปี ค.ศ.	จำนวนวุฒิสมาชิก	ข้าราชการ	องค์การ	ศาสนา	วงการบันเทิง
1956	28	8	8	2	0
1959	29	9	12	3	0
1962	24	9	10	4	1
1965	27	9	12	5	1
1968	23	7	7	6	3
1971	22	9	7	1	3
1974	19	9	7	1	3
1977	18	8	6	3	2
1980	21	10	5	2	3

¹รวม (จำนวนวุฒิสมาชิกของพรรคอิสระ ที่สังกัดแนวพรรคเสรีประชาธิปไตย)

ในช่วงเวลา 20-25 ปีที่ผ่านมา จำนวนที่นั่งในวุฒิสภาของพรรคเสรีประชาธิปไตยมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ แต่ปรากฏว่าในแนวโน้มจำนวนที่ลดลงนี้ ในจำนวนผู้แทนสมาชิกวุฒิสภาของพรรคเสรีประชาธิปไตยที่ชนะการเลือกตั้งทั้งหมด ถ้าแยกภูมิหลังอาชีพ จะพบว่า ผู้มีภูมิหลังอาชีพเป็นข้าราชการมากอนมีจำนวนเพิ่มขึ้น

ในสมัย ปี ค.ศ. 1960 อาจจะถูกใจว่ากระทรวงการคลัง และกระทรวงคมนาคม เป็นกระทรวงที่มีอิทธิพลมาก จนสามารถครอบครองที่นั่งในวุฒิสภาไว้อย่างแน่นอนจำนวน 2 ที่นั่ง ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง กล่าวคือ กระทรวงคมนาคมอาศัยโครงการสร้าง

¹Hirose Michisada, op. cit., p. 37.

ทางรถไฟสายใหม่เป็นเครื่องมือในการหาเสียงมาตลอด ส่วนกระทรวงการคลังก็อาศัย อิทธิพลการอนุมัติงบประมาณหรือการอนุมัติสัมประทานเป็นเครื่องมือสำคัญในการหาเสียง ส่วนปัจจุบันนี้อาจพูดได้ว่า กระทรวงโยธาธิการและกระทรวงเกษตร มีอิทธิพลและบทบาท มากขึ้นแทน 2 กระทรวงข้างกัน (โดยใช้การอนุมัติเงินช่วยเหลือสมทบทุน)

ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังอาชีพผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งแบ่งตามประเภทของ กระทรวงกับวงการธุรกิจที่เกี่ยวข้องของและองค์การที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนหาเสียงเลือกตั้ง สามารถดูจากข้อมูลหนังสือพิมพ์ อยุธยา เสนอไว้เมื่อปี 1980¹ ดังนี้

กระทรวงต้นสังกัดเดิม	ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	องค์การที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อช่วยหาเสียง
1. กระทรวงเกษตรและป่าไม้		
1.1 นายโอภาวาระ ทะอิจิโร	ธุรกิจการควบคุม เครื่องอุปโภค	สมาคมสหพันธ์กรรมการ, สหพันธ์ สมาคมป่าไม้, สมาคมปลุกสัตว์ และอื่น ๆ
1.2 นายโอภาเบะ ซามุโร	ธุรกิจงานจัดรูป ที่ดิน	องค์การสหพันธ์งานจัดรูปที่ดิน ทั่วประเทศ, สหพันธ์บุกเบิกแห่ง ญี่ปุ่น, สมาคมก่อสร้างงานจัดรูป ที่ดิน ฯลฯ
2. กระทรวงโยธาธิการ		
2.1 นายบันโนะ ชิเงโนบุ	ธุรกิจสาธารณูปโภค เกี่ยวกับถนน เขื่อน ท่อน้ำเสียสวน สาธารณะ	สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้าง, สมาคมโยธาธิการแห่งชาติ สมาคมจัดสวนแห่งชาติ

¹หนังสือพิมพ์ อยุธยา, วันที่ 12 ธค. 1980.

กระทรวงต้นสังกัดเดิม	ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	องค์การที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือ
2.2 นายอินะอุเอะ ทะกะชิ	ธุรกิจสาธารณูปโภค เกี่ยวกับถนน เขื่อน และสะพาน	สมาคมก่อสร้างสะพานแห่งญี่ปุ่น (นอกนั้นเหมือน 2.1)
3. กระทรวงคมนาคม		
3.1 นายคาบิวาระ คิโยชิ	ธุรกิจเกี่ยวกับรถ บรรทุก รถบัส เรือเดินทะเล และ ท่าเรือ	สมาคมบัสแห่งญี่ปุ่น สมาคมรถบรรทุก แห่งญี่ปุ่น สมาคมโกดังแห่งญี่ปุ่นและ อื่น ๆ
4. กระทรวงการคลัง		
4.1 นายฮาโตยามะ อิจิโร	ธุรกิจโรงงานผลิต บุหรี เกลือ สุรา และการเงิน	สหภาพผลิตภัณฑ์บุหรีทั่วประเทศ สหพันธ์การ เมืองธุรกิจผลิตเกลือ และอื่น ๆ
5. กระทรวงไปรษณีย์และ โทรคมนาคม		
5.1 นายโอสะคะ ยูอิ	ธุรกิจไปรษณีย์และ โทรเลข	สมาคมไปรษณีย์สัมพันธ์ สมาคม ผู้อำนวยการแห่งองค์การโทรศัพท์ และโทรเลข
6. กระทรวงมหาดไทย		
6.1 นายมัตสึอุระ อิสะโอะ	ธุรกิจรักษาความ ปลอดภัยในชนบท การภาษีท้องถิ่นและ การค้ำเพลิง	กลุ่มสภาตำบลและหมู่บ้านทั่วประเทศ กลุ่มผู้วาราชการจังหวัดและ สมาคมค้ำเพลิงแห่งญี่ปุ่น

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในเขตทั่วประเทศ จำเป็นต้องใช้เงินทุนในการหาเสียงเป็นจำนวนมากสำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น จักรหาโปสเตอร์ภาพโฆษณาติดในหัวเมืองใหญ่ ๆ ทั่วประเทศ จักประชุมเพื่อแนะนำผู้เข้ารับสมัครเลือกตั้งของพรรคให้กับองค์การที่จะช่วยสนับสนุนหาเสียงได้ จักหาบทความแนะนำประวัติและชื่อเสียงความเชื่อถือในตัวบุคคลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อแจกจ่ายไปตามสถานที่สำคัญ ๆ ทั่วประเทศ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าวิธีการชวนพวกนักแสดงที่มีชื่อเสียงโด่งดัง เข้าเป็นตัวแทนของพรรคเสรีประชาธิปไตย เพื่อสมัครแข่งขันรับเลือกตั้งแต่ละครั้งทางพรรคจะต้องยืนยันว่าจะหาเงินทุนสนับสนุนการเลือกตั้งอย่างน้อย 3-4 รอยลานเบน ทอผู้สมัครรับเลือกตั้งหนึ่งคน

แต่ในกรณีของข้าราชการชั้นสูงที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้งวุฒิสภา โดยเป็นตัวแทนของพรรคเสรีประชาธิปไตย ไม่มีความจำเป็นสำหรับพรรคที่ต้องรับภาระเตรียมหาทุนเพื่อใช้จ่ายในการหาคะแนนเสียง เพราะตัวข้าราชการผู้นั้นเองอาศัยอิทธิพลทางอำนาจจากการจัดสรรงบประมาณที่เรียกว่า เงินช่วยเหลือ (Hojokin) เป็นเครื่องมือในการหาคะแนนเสียง จะขอยกตัวอย่างในการเลือกตั้งเขตทั่วประเทศ เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1980 การหาคะแนนเสียงของนายโอกาเบะ ซาบุโร (Okabe Saburo) นั้นมาศึกษาวิเคราะห์

นายโอกาเบะ เคยเป็นข้าราชการชั้นสูงเกี่ยวกับงานจัดรูปที่ดิน สังกัดกระทรวงเกษตร ในวงเงินงบประมาณเงินช่วยเหลือของกระทรวงเกษตรนั้น วงเงินที่สูงที่สุดคืองบประมาณเงินช่วยเหลือเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

ตามนโยบายโครงการงานจัดรูปที่ดิน รัฐบาลจะออกเงินช่วยเหลือให้ 45 เปอร์เซ็นต์ ส่วนอีก 55 เปอร์เซ็นต์ เป็นส่วนที่เกษตรกรต้องรับภาระเอง โดยอนุมัติให้กู้เงินจากรัฐบาลในอัตราดอกเบี้ยปีละ 6.5 เปอร์เซ็นต์ และมีกำหนดระยะเวลาชำระเงินคืนภายใน 15 ปี โดยไม่คิดดอกเบี้ย 10 ปีแรก ตามเงื่อนไขที่คั่นนี้ เกษตรกรญี่ปุ่นทุกคนต่างมีความต้องการรับเงินช่วยเหลือทุกคนจึงกลายเป็นสภาพที่ต้องแข่งขันกันขวนขวายจากรัฐบาล ในฐานะที่นายโอกาเบะ รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับคำเรียกร้องขอเงินช่วยเหลือและพิจารณาอนุมัติโดยตรง จึงมีโอกาสใช้อิทธิพลทางอำนาจผ่านอำนาจหน้าที่ของตนเอง เรื่องนี้ปรากฏอย่างเด่นชัดในผล

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งนายโองกาเบะเข้าร่วมแข่งขันครั้งแรก ถึงแม้ว่านายโองกาเบะ ยังไม่เป็นที่รู้จักดีโดยทั่วไปก็จริง แต่เขาได้คะแนนเสียงถึง 1,160,000 คะแนน ซึ่งได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเขตทั่วประเทศอันดับที่ 8 เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกสภาอีก 7 อันดับแรกล้วนแต่เป็นนักแสดงซึ่งเป็นที่รู้จักดีของพลเมืองญี่ปุ่น ก็เป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีผู้ใดคาดการณ่มาก่อนเลย สาเหตุสำคัญที่นายโองกาเบะ มีชัยชนะในการเลือกตั้งโดยรับคะแนนอย่างท่วมท้นเช่นนี้พอจะวิเคราะห์ได้ว่าเกี่ยวข้องกับ "เงินช่วยเหลือ" ของรัฐบาลคังกลาว ขางตน

การเลือกตั้งครั้งนั้นหนังสือพิมพ์ อะซาฮี ได้รวบรวมข้อมูลจำนวนคะแนนเสียงของนายโองกาเบะในแต่ละจังหวัด เปรียบเทียบกับงบประมาณเงินช่วยเหลือที่อนุมัติให้แต่ละจังหวัดดังนี้

ตารางแสดงจำนวนคะแนนเสียงของนาย โองกาเบะ เปรียบเทียบกับเงินช่วยเหลือ¹

สถานที่	คะแนนเสียง	เงินช่วยเหลือ	สถานที่	คะแนนเสียง	เงินช่วยเหลือ
	100	100	Fukui	1.2	1.4
Hokkaido	6.8	13.9	Shiga	1.7	2.3
Aomori	2.5	3.0	Kyoto	0.5	0.4
Iwate	2.0	2.3	Osaka	0.6	0.6
Akita	2.2	2.4	Hyogo	1.9	2.5
Yamagata	2.7	2.7	Nara	0.7	0.7
Miyagi	2.5	2.7	Wakayama	1.4	1.1
Fukushima	3.0	3.4	Kagawa	1.2	0.8
Ibaragi	2.9	3.0	Tokushima	1.3	1.1
Tochigi	1.7	1.8	Ehime	1.7	1.6
Gunma	1.5	1.7	Kochi	0.6	0.6
Saitama	1.0	1.1	Okayama	2.2	2.5

¹หนังสือพิมพ์ อะซาฮี, วันที่ 11 สค. 1980.

สถานที่	คะแนนเสียง	เงินช่วยเหลือ	สถานที่	คะแนนเสียง	เงินช่วยเหลือ
Chiba	1.8	2.1	Hiroshima	2.4	1.7
Tokyo	0.6	0.8	Tottori	0.8	1.4
Kanagawa	1.1	0.3	Shimane	1.8	1.9
Niigata	5.2	4.4	Yamaguchi	1.3	1.0
Nagano	2.0	2.5	Fukuoka	1.6	1.7
Yamanashi	0.7	1.1	Saga	2.0	2.0
Shizuoka	3.4	3.1	Nagasaki	1.4	1.0
Aichi	7.0	3.4	Kumamoto	2.9	2.6
Gifu	2.9	2.3	Oita	2.5	1.7
Mie	1.9	2.0	Miyazaki	2.2	1.8
Toyama	1.7	2.2	Kagoshima	4.0	3.0
Ishikawa	1.9	1.8	Okinawa	0.8	1.1

จากตารางข้างบน ให้คะแนนเสียงของนายโองาเบะ จำนวน 1,160,000 เท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์และเงินช่วยเหลือเพื่องานจัดรูปที่ดิน จำนวน 1,144,000,000,000 เยน เท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวเลขทั้งสองพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

1) นอกจากโตเกียว ฮอกไกโด และจังหวัดไอจิ จำนวนคะแนนเสียงเมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วใกล้เคียงกับเปอร์เซ็นต์ของเงินช่วยเหลืองานจัดที่ดินในเขตเดียวกันโดยไม่เกี่ยวข้องกับจำนวนประชากรที่มีสิทธิออกเสียง เลือกตั้งว่ามากน้อยเพียงไร

2) จำนวนเปอร์เซ็นต์ของตัวเลขทั้งสองตรงกันพอดี มีในเขตจังหวัด ยามากาตะ โอซากา นารา โคจิ และซางะ

3) เฉลี่ยคร่าว ๆ ทั่วประเทศถือว่า เงินทุนช่วยเหลืองานจัดที่ดิน 10,100,000,000 เยน เป็นที่มาของคะแนนเสียง 10,000 คะแนน ปรากฏว่าในจำนวน

เขตกการเลือกตั้งทั่วประเทศทั้งหมด 47 จังหวัด มีจำนวนถึง 29 จังหวัด ที่นายโสภาเบะ ไคคะแนนเสียง 10,000 คะแนน ทอจำนวนเงินช่วยเหลือของเขคนั้นมี 8,000,000,000-12,000,000,000 เยน

สรุปได้ว่า ตัวเลขคะแนนเสียงของนายโสภาเบะ สัมพันธ์โดยตรงกับตัวเลขจำนวนเงินช่วยเหลือเพื่อการงานจัดที่ดิน ส่วนในเขตฮอกไกโด ที่มีคะแนนเสียงค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับเงินช่วยเหลืออื่น ๆ สาเหตุพอจะกล่าวได้ว่าเนื่องจาก ในเขคนั้นมีเงินช่วยเหลือในท่านอื่น ๆ มากอยู่แล้วทำให้ความสำคัญของเงินช่วยเหลืองานจัดที่ดินมีบทบาทน้อยลง และนอกจากนี้อำนาจการอนุมัติเงินช่วยเหลืองานจัดที่ดินในเขคนั้นแยกเป็นอิสระโดยตรงของเกาะฮอกไกโด จึงทำให้นายโสภาเบะใช้สิทธิพลไม่ไคคผลเท่าที่ควร ส่วนจังหวัดคานางาวะ ที่นายโสภาเบะไคคะแนนเสียงสูง เป็นพิเศษก็เพราะเป็นถิ่นฐานบ้านเกิดของเขาเอง

การรวบรวมหาคะแนนเสียงโดยอาศัยเงินช่วยเหลือเพื่อการงานจัดที่ดินนั้น ผู้ที่ดำเนินการคือสหพันธการ เมืองปฏิรูปที่ดินในเขตชนบท (ซึ่งเป็นองค์การที่กลุ่มธุรกิจงานจัดที่ดินจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการ เมืองโดยตรง) กับข้าราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการงานจัดที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งข้าราชการถูกห้ามมิให้ใช้อำนาจหน้าที่โดยตำแหน่ง เป็นเครื่องมือในการเล่นการเมือง แต่ในกรณีของการเลือกตั้งครั้งของนายโสภาเบะ ก็กลายเป็นเรื่องอื้อฉาว กล่าวคือในเขตกการเลือกตั้ง คูชิโระ ในเกาะฮอกไกโด ในเขคนั้น เคยได้รับเงินช่วยเหลือเพื่อการงานจัดที่ดินในปี 1978 เป็นจำนวนเงิน 5,900,000,000 เยน และในปี 1979 เป็นจำนวนเงิน 3,200,000,000 เยน จึงเป็นโอกาสสำคัญอำนาจให้สหพันธการเมืองฯ ดำเนินการหาคะแนนเสียงไคคอย่างเต็มที่ก่อนการเลือกตั้ง 5 เดือน สหพันธการ เมืองฯ ก็รวบรวมรายชื่อผู้ให้ความสนับสนุนนายโสภาเบะ ปรากฏว่ารายชื่อดังกล่าวถูกเปิดเผยโดยคาดไม่ถึง ภายในรายชื่อดังกล่าวปรากฏว่ามีชื่อของหัวหน้าแผนกงานจัดที่ดินรวมทั้งสถานที่ที่จัดตั้ง ซึ่งผู้นั้นทำราชการประจำอยู่และยังระบุกับจำนวนคะแนนเสียงที่ผู้นั้นมีหน้าที่รวบรวมแวงตามเขตย่อย ๆ ทาง ๆ ตามความรับผิดชอบซึ่งผู้นั้นมีหน้าที่ดำเนินการตามนโยบายเงินช่วยเหลือเพื่อการงานจัดที่ดิน

นอกจากกระทรวงเกษตรแล้ว อีกกระทรวงหนึ่งที่มีบทบาทส่งตัวแทนเข้าสู่รัฐสภา
วาระละ 2 ปี เป็นประจำก็คือ กระทรวงโยธาธิการ สำหรับในกรณีของกระทรวงโยธาธิการ
อาศัยอิทธิพลการอนุมัติสัมปทานการก่อสร้าง เป็นเครื่องมือในการหาคะแนนเสียง ซึ่งแบ่งกว้างๆ
เป็น 2 ฝ่ายคือ สัมปทานการก่อสร้างเขื่อนและสัมปทานสร้างถนน

ปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยกระทรวงโยธาธิการสามารถรวบรวมเสียงจนชนะการเลือกตั้ง
สมาชิกวุฒิสภาทุกวาระนั้น พอจะสรุปได้ 5 ประการดังนี้คือ¹

- 1) ผลประโยชน์จากการสร้างสาธารณูปโภคเป็นสิ่งจูงใจ พลเมืองญี่ปุ่น
ให้การสนับสนุนเป็นการตอบแทน
- 2) การสร้างถนน หรือรถไฟฟ้ายูนิกันเซน (Shinkansen) สายใหม่
ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ก็คือ นายทุนเจ้าของที่ดิน เพราะสามารถปรับราคาที่ดินให้สูงขึ้น นักธุรกิจ
ที่เกี่ยวข้องและได้ผลประโยชน์ยอมให้ความร่วมมือ พนักงานเหล่านี้ก็กลายเป็นคะแนนเสียง
สนับสนุน
- 3) การแข่งขันระหว่างการเลือกตั้งตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ
หรือผู้ใหญ่บ้านจะตองอาศัยปัจจัยสำคัญคือ ผลงานทางบ้านสาธารณูปโภค การของบประมาณ
ค่านี้นี้ให้ได้มากที่สุดมีหนทางเดียวคือ ติดต่อกับสมาชิกสภาที่มีอำนาจและจัดการเรื่องนี้ให้
บรรลุเป้าหมายก่อนที่จะพึ่งพาอาศัยสมาชิกสภาใต้อย่างเต็มที่ พวกเขาต้องเป็นกำลังสำคัญ
ช่วยหาคะแนนเสียงให้คนที่เขาหวังพึ่ง เขาสู่สภาเสียก่อน และต้องเลือกเฟ้นบุคคลที่พวกเขา
เห็นว่ามีความสามารถที่จะของบประมาณทางสาธารณูปโภคให้ได้
- 4) ในวงการธุรกิจก่อสร้าง การรับเหมาก่อสร้างจากเอกชนมีน้อยลง
เมื่อเปรียบเทียบกับงานก่อสร้างของรัฐบาล การประมูลรับสัมปทานการก่อสร้างจึงเพื่อผล
ประโยชน์ของบริษัท เป็นเรื่องสำคัญบริษัทไหนที่มีข้อมูลมากกว่าก็ย่อมได้เปรียบในการ

¹Tawara Socichiroo, ข้าราชการในญี่ปุ่น (Nippon no Kanryoo) TOKYO:
โรงพิมพ์ Bungeishunjusha 1979, p. 370.

ประมุข ข้อมูลรั่วไหลมากจนบางครั้งกลายเป็นที่ยอมรับว่าการเปิดประมุขนั้นเป็นเพียงแท่งที่ชี้
การ ความเป็นจริงแล้วเป็นการรู้จักกันภายใน บริษัทที่ใดผลประโยชน์จึงจำเป็นของลงมือลงแรง
ช่วยรวบรวมคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

5) กระทรวงโยธาธิการ เป็นกระทรวงที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสร้างถนน
สะพาน ทางรถไฟ ซึ่งต้องใช้งบประมาณเกินกว่าครึ่งของงบประมาณสาธารณูปโภคทั้งหมด
ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 1978 งบประมาณที่กระทรวงโยธาธิการได้รับเพื่อการก่อสร้างมี
จำนวนถึง 3,543,500,000,000 เยน ซึ่งคิดเป็นอัตราส่วนของงบประมาณสาธารณูปโภค
ได้เท่ากับ 70 เปอร์เซ็นต์ งบประมาณมหาศาลจำนวนนี้มีอิทธิพลให้นักธุรกิจ นายทุน
ทางไม่สามารถมองข้ามความสำคัญของตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงโยธาธิการไปได้ ภายใ
จากการางแสดงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร ก่อนได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวง
โยธาธิการ หลังจากได้รับตำแหน่งนี้แล้วว่ามีปริมาณเพิ่มขึ้นมากมายเพียงไร โดยปกติ
ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมักจะได้คะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป
ประมาณ 10-15 เปอร์เซ็นต์ แต่ในกรณีของนายนาทามะ ปรากฏว่าได้คะแนนเสียงเพิ่ม
ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1976 หลังจากที่ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงโยธาธิการถึง 53
เปอร์เซ็นต์ และในสองปีต่อมาหลังจากที่หลุดออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีก็หลุดจากที่นั่งรัฐสภา
ทันทีเช่นกัน

ตารางแสดงผลการรักษาคะแนนเสียงเลือกตั้งของรัฐมนตรีกระทรวงโยธาธิการ¹

ปี ค.ศ.	รายชื่อ	คะแนนเสียงหลังจาก ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรี	คะแนนเสียงก่อน ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรี	อัตราคะแนน เสียงเพิ่ม
1969	นายชโยคาวะ ชินโซ	81,339	71,541	13.6
1972	นายคิมูระ ทาเกโอะ	79,493	58,507	35.8
1976	นายนาคามะ ทักสึโอะ	64,957	42,377	53.2
1979	นายวาคาอุมิ โมโตะฮารุโร	91,538	75,593	21.0
1980	นายวาคานาเบะ เอะอิจิอิ	123,666	104,399	18.4

3.6 กลุ่มสนับสนุนอื่น ๆ

นอกจากกลุ่มสนับสนุนกลุ่มบุคคล กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มนักธุรกิจนายทุน กลุ่มนักธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก กลุ่มข้าราชการทั้งที่กล่าวมาแล้ว ยังมีกลุ่มอื่น ๆ อีกมากที่อยู่เบื้องหลังช่วยรวบรวมคะแนนเสียงให้กับพรรคเสรีประชาธิปไตย เช่น กลุ่มเครือข่ายที่เสียชีวิตในสงครามโลก สหพันธ์ทหารผ่านศึกสงคราม สหภาพสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สมาคมแพทย์และสมาคมทางศาสนา เป็นต้น

เนื่องจากพรรคเสรีประชาธิปไตยมีอิทธิพลทางการเมืองในฐานะพรรครัฐบาลมาตลอด จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่กลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ท้องฟังกวออาศัยอิทธิพลทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ กลุ่มหรือองค์กรเหล่านี้จำเป็นต้อง

¹ Hirose Michisada, op. cit., p. 62.

อาศัยอิทธิพลทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ กลุ่มหรือองค์การเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยอิทธิพลทางการเมืองของพรรคเสรีประชาธิปไตย ไซท์กับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคหรือตามชอบเขตความจำเป็น เพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่มนั้น การตอบแทนบุญคุณที่ได้รับจากพรรคเสรีประชาธิปไตยนั้น กลุ่มต่าง ๆ นอกจากจะบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนพรรคโดยตรงแล้ว การรวบรวมคะแนนเสียงนั้นก็ เป็นประโยชน์ที่พรรคต้องพึงพาอาศัยกลุ่มเหล่านี้

จำนวนสมาชิกรัฐสภาที่สนับสนุนโดยกลุ่มเครือข่ายที่เสียชีวิตในสงครามโลก สหพันธ์ทหารผ่านศึก สมาคมแพทย์และกลุ่มอื่นดังกล่าว มีจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมาชิกรัฐสภาหนึ่งคน จะต้องอาศัยกลุ่มเหล่านี้มากกว่าหนึ่งกลุ่มในเวลาเดียวกัน หรืออาจจะพูดได้ว่าถ้าหากกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดก็จะยัง เกิดผลให้แพ้การเลือกตั้งก็ได้

กลุ่มเครือข่ายที่เสียชีวิตในสงครามโลก ได้แก่ สมาชิกผู้ซึ่งมีญาติได้เสียชีวิตลงเมื่อคราวสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งปัจจุบันนี้มีสมาชิกทั้งสิ้นประมาณ 1,250,000 คน ส่วนสหพันธ์ทหารผ่านศึกมีสมาชิกประมาณ 800,000 คน ทั้งสองกลุ่มนี้ประชาชนของกลุ่มก็คือสมาชิกวุฒิสภาของพรรคเสรีประชาธิปไตยนั่นเอง ซึ่งแน่นอนในวาระที่มีการเลือกตั้งสมาชิกเหล่านี้ย่อมกลายเป็นคะแนนเสียงจำนวนสำคัญของพรรคเสรีประชาธิปไตย

ส่วนสหภาพสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีจำนวนพนักงานและระดับผู้บริหารทั่วประเทศไม่น้อยกว่า 15,000,000 คน ส่วนสมาคมแพทย์มีสมาชิกทั้งสิ้นประมาณ 800,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนายแพทย์ที่ทำกิจการของตนเองควย สมาคมแพทย์มีประสิทธิภาพในการรวบรวมคะแนนเสียงมาก ดังจะเห็นได้จากการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกเมื่อปี ค.ศ. 1965 สมาคมแพทย์ได้สนับสนุนผู้เข้ารับเลือกตั้งพรรคเสรีประชาธิปไตย พรรคสังคมนิยมญี่ปุ่น พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยทั้ง 3 พรรคเป็นจำนวนทั้งสิ้น 63 คน ผลปรากฏว่าชัยชนะการเลือกตั้งของพรรคเสรีประชาธิปไตย 46 คน และพรรคสังคมนิยมญี่ปุ่น 2 คน หรืออาจพูดได้ว่าสามารถชนะเลือกตั้งได้ถึง 76.2 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้สมัครที่สนับสนุน กล่าวกันว่า การเลือกตั้งครั้งนั้นสมาคมแพทย์ที่เมือง เกียวโต แพทย์หนึ่งคนสามารถรวบรวมเสียงได้

ประมาณ 50 เสียง เฉลี่ยโดยประมาณไว้ว่า นายแพทย์ชอว์รองคนไข้คนละประมาณ 5 เสียง และนอกจากจะชอว์รองคนไข้ที่มาหาให้ช่วยลงคะแนนเสียงให้แล้วยังถือโอกาสชอว์รองญาติพี่น้องของคนไข้ในกรณีไปรักษาตามบ้านด้วย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปี ค.ศ. 1976 สมาคมแพทย์ได้สนับสนุนพรรคการเมืองต่าง ๆ นอกจากพรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นรวมทั้งสิ้น 322 คน ในจำนวนผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนขณะการเลือกตั้ง 258 คน หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของที่นั่งในรัฐสภา ในจำนวนทั้งหมดนี้แบ่งออกเป็นพรรคต่าง ๆ คือ พรรคเสรีประชาธิปไตย 236 คน พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย 7 คน พรรคชมรมเสรีนิยมใหม่ 6 คน พรรคสังคมนิยมญี่ปุ่น 5 คน พรรคโคเม 2 คน และไม่สังกัดพรรคอีก 2 คน¹

นอกจากนี้ สมาคมแพทย์ยังได้ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินต่อพรรคเสรีประชาธิปไตยเป็นเงินจำนวนสูง กล่าวคือเมื่อปี ค.ศ. 1976 ได้บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนพรรคเป็นเงินทั้งสิ้น 478,000,000 เยน นับว่าเป็นจำนวนสูงสุดในระหว่างเงินสนับสนุนจากกลุ่มการเมืองต่าง ๆ การที่สมาคมแพทย์สนับสนุนทั้งการเงินและการหาเสียงให้กับพรรคการเมือง เช่นนี้ก็เพื่อผลประโยชน์ที่จะเรียกร้องต่อกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการและรัฐบาลในลักษณะต่าง ๆ ตัวอย่าง เช่น ในสมัยก่อนปี ค.ศ. 1959 กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการมีการควบคุมตรวจสอบบัญชีการรับการรักษาพยาบาลของผู้ประกอบอาชีพแพทย์อย่างเข้มงวด เมื่อปรากฏว่ามีแพทย์ผู้ใดทุจริต กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการร่วมกับหน่วยงานราชการประจำจังหวัดนั้น ๆ จะส่งผู้ตรวจสอบไปสอบสวนหาข้อเท็จจริงทันทีจากการสอบสวนที่เข้มงวดเช่นนี้ ผลปรากฏว่ามีแพทย์ผู้ถูกสั่งยึดใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอิสระเป็นจำนวนถึง 87 คน ในปี ค.ศ. 1958 แต่หลังจากที่สมาคมแพทย์อาศัยอิทธิพลของผู้แทนรัฐสภาเป็นเครื่องมือต่อรองกับกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการ เป็นผลให้ระบบการสอบสวนดังกล่าว

¹ Akiyama Tooru, องค์การธุรกิจใหญ่ทั้ง 4 และกิจกรรม (Zaikai

ต้องถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือในกรณีที่กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการต้องการส่งพนักงานสอบสวนไปแห่งใดแห่งหนึ่ง จะต้องขอความร่วมมือปรึกษากับสมาคมแพทย์ก่อน หรือถึงแม้จะรับการปรึกษาจากสมาคมแพทย์แล้วก็ตาม สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขไม่ได้ก็จะถูกระงับ การสอบสวนในลักษณะสมาคมแพทย์ไม่ยอมให้ความร่วมมือ กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการ จึงตกอยู่ในสภาวะไม่สามารถตรวจสอบหรือควบคุมผู้ประกอบการอาชีพแพทย์ได้อย่างแท้จริง

การรวบรวมคะแนนเสียงโดยสมาคมทางศาสนาที่เป็นกำลังสนับสนุนสำคัญอีกกำลังหนึ่งของพรรคเสรีประชาธิปไตย จำนวนสมาคมศาสนาที่สนับสนุนพรรคเสรีประชาธิปไตยมีจำนวนมากอันได้แก่ สมาคมพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย (115 สมาคม 70,000 วัด) สมาคมยี่คัมมันต์ สัจธรรม (Risshokooseikai สมาชิก 4,560,000 คน) สมาคมเสรีสมบูรณ์ (PL สมาชิก 2,520,000 คน) สมาคมบ้านชีวิที่ยั่งยืน (Seichoo no ie สมาชิก 2,370,000 คน) สมาคมเพื่อนวิญญาณ (Reiyuukai สมาชิก 2,470,000 คน) สมาคมจิตคุ้มครองพระพุทธ (Busshogonenkai สมาชิก 1,210,000 คน) สมาคมช่วยเหลือโลก (Sekai Meshiya Kyoo สมาชิก 660,000 คน) สหพันธ์การเมืองศาสนาชินโต (จำนวนวัด 80,000 วัด) และอื่น ๆ เป็นต้น สามารถยกตัวอย่างสมาคมศาสนาต่าง ๆ ที่สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในปี ค.ศ. 1974 โดยจำแนกออกเป็นจำนวนคะแนนเสียงได้จากตารางดังนี้

ตารางแสดงการสนับสนุนกิจการ เมืองพรรคเสรีประชาธิปไตยของสมาคมศาสนา¹
(ผลการเลือกตั้งสมาชิกเขตทั่วประเทศปี 1974)

สมาคมพุทธศาสนาแห่งญี่ปุ่น (Zennihon Bukkyoo kai)	O	Saitoo Eizaburoo	1,140,000	กะแนน
	O	Osada Yuuji	670,000	"
	x	Yamashita Harue	560,000	"
	x	Tanaka Tadao	550,000	"
	x	Nagano Shizuo	400,000	"
	x	Yokoyama Fuku	360,000	"
	x	Daimatsu Hirofumi	220,000	"
สมาคมยี่กมันส์จิธรรม (Rishaokooseikai)	x	Tazawa Tomoharu	540,000	"
	x	Hasegawa Jin	510,000	"
สมาคมเสรีสมบูรณ์ (PL)	O	Hatoyama Ichiroo	1,500,000	"
	O	Itoyama Eitaroo	770,000	"
	O	Satoo Shinji	710,000	"
	x	Mizuoka Fumitaroo	430,000	"
สมาคมบ้านชีวิตยืนยง (Seidchoo no Io)	x	Murakami Masakuni	550,000	"
	x	Tanaka Tadao	550,000	"
สมาคมเพื่อนวิญญาณ (Reiyuukai)	O	Satoo Shinji	710,000	"
สมาคมจิตคุ้มครองพระพุทธ (Busshogonenkai)	O	Hatoyama Lichiroo	1,500,000	"
สมาคมช่วยเหลือโลก (Sekai Meshiyakyoo)	O	Itoyama Eitaroo	770,000	"
สหพันธการ เมืองศาสนาชินโต	O	Genda Minoru	640,000	"
O	ชนะการเลือกตั้ง			
x	แพ้การเลือกตั้ง			

¹หนังสือพิมพ์ อะซายิ, วันที่ 8 กย. 1974.

กล่าวกันว่าผู้รับสมัครเลือกตั้งของพรรคเสรีประชาธิปไตย 1 คน มักจะสังกัดสมาคมศาสนาพร้อม ๆ กัน 3-4 แห่ง โดยอาศัยแมงสมาชิกในครอบครัวแต่ละคนสังกัดและสมาคมตามความจำเป็นในขณะนั้น ตัวอย่างเช่น การเลือกตั้งวุฒิสมาชิกเมื่อปี 1968 นายอิชิฮาระชินตะโร (Ishihara Shintaroo) โต้อาศัยการสนับสนุนหาเสียงจากสมาคมเพื่อวิญญาณ (Reiyuukai) จนสามารถชนะการเลือกตั้ง เขตทั่วประเทศในอันดับสูงสุด ทั้ง ๆ ที่นายอิชิฮาระ มีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับสมาคมช่วยเหลือโลก (Sekai Meshiyakyoo) แต่กลับไปสร้างความสัมพันธ์ลับ ๆ ขอร้องประธานสมาคมเพื่อวิญญาณ (Reiyuukai) ให้สนับสนุน เพราะตั้งใจจะเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในอนาคต โดยยอมรับเป็นสมาชิกของสมาคม ณ. ที่นั้น และต่อมาเมื่อปี ค.ศ. 1972 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง นายอิชิฮาระ ก็พยายามที่ตัวสนิทกับสมาคมยิมมันส์จรรยา (Risshookooseikai) ก็ด้วยเหตุผลเพราะสมาคมนี้มีสมาชิกจำนวนมากในเขตการเลือกตั้งโตเกียวเขตที่ 2

การที่สมาคมศาสนาเหล่านี้มีบทบาทช่วยสนับสนุนหาคะแนนเสียงให้กับพรรคเสรีประชาธิปไตยนั้น สามารถสรุปสาเหตุสำคัญได้ 4 ประการดังนี้¹

1) ต้องการสร้างความสัมพันธ์ต่อรัฐสภา เพื่อผลประโยชน์ของสมาคม ตัวอย่างเช่น เมื่อปี ค.ศ. 1955 สมาคมยิมมันส์จรรยา (Risshookooseikai) ถูกหนังสือพิมพ์โจมตีอย่างหนักว่าเป็นศาสนาที่หลอกลวงประชาชน ถึงกับหัวหน้าสมาคมถูกเรียกไปสอบสวนในคณะรัฐสภา หลังจากเหตุการณ์รุนแรงผ่านไป สมาคมยิมมันส์จรรยา (Risshookooseikai) จึงเห็นความสำคัญของนักการเมือง และพยายามสนับสนุนนักการเมืองของตนเข้าสู่รัฐสภา จนเมื่อปี ค.ศ. 1962 สมาคมยิมมันส์จรรยา (Risshookooseikai) ได้เปิดเผยว่าสามารถส่งสมาชิกของสมาคมชนะการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกถึง 8 คน หรือสหพันธ์การเมือง

¹ กองบรรณาธิการ, "สมาคมศาสนากับพรรคเสรีประชาธิปไตย (Shuukyoodantai To Jimintoo) วารสารรายสัปดาห์อะซายิ ฉบับที่ 56/19 (วันที่ 6 มิ.ย. ค.ศ. 1977), หน้า 26-27.

สมาคมบ้านชีวิตยั่งยืน (ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1964) ก็ส่งสมาชิกของตนเข้าไปมีบทบาทในรัฐสภาด้วยจุดประสงค์เพื่อที่จะเรียกร้องให้แก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วยสันติภาพแห่งญี่ปุ่นและเพื่อออกกฎหมายควบคุมห้ามทำแท้ง เป็นต้น

2) สมาคมศาสนาต่าง ๆ เกิดความหวาดระแวงว่า ถ้าปล่อยให้ระบบสังคมประชาธิปไตยถูกทำลายลง เสรีภาพในการนับถือศาสนาเผยแพร่ศาสนาจะถูกทำลายลงเช่นกัน จึงจำเป็นต้องยุ่งเกี่ยวกับการเมืองโดยตรง เพื่อรักษาระบบสังคมให้อยู่ในระบบประชาธิปไตยโดยตลอดไป

3) การช่วยหาคะแนนเสียงให้กับพรรคการเมือง มีส่วนให้องค์การของสมาคมเกิดกิจกรรมและขยายจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น สมาคมยัคมันส์จิธรรม มีสาขาทั่วประเทศถึง 222 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งก็แบ่งระบบบริหารสมาคมเพื่อสะดวกต่อการติดต่อสมาชิกทั่วประเทศซึ่งมีไม่น้อยกว่า 1,400,000 ครอบครัว ทั่วถึง การหาเสียงโดยส่งคนไปติดต่อขอรองสมาชิกแต่ละบ้านมีผลทั้งการพัฒนากิจกรรมของสมาคมและการรวบรวมคะแนนเสียงให้กับพรรคการเมือง

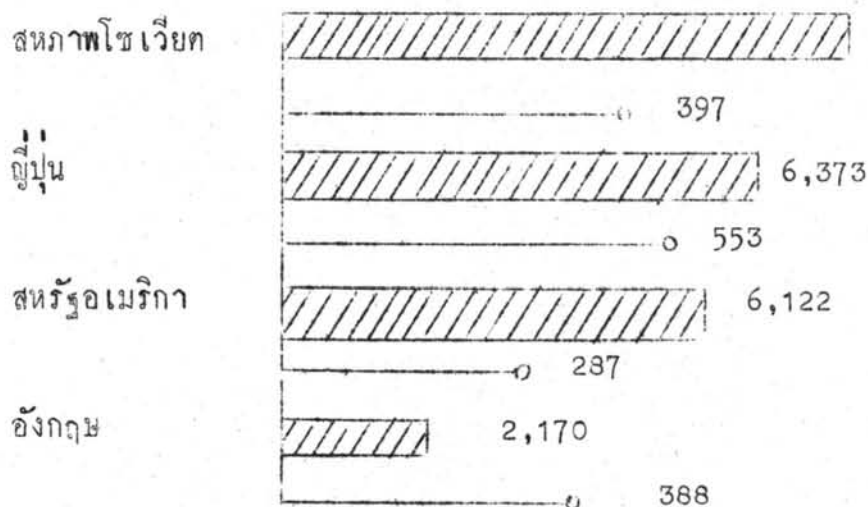
4) เพื่อต้องการสนับสนุนเงินทุนจากพรรคการเมือง กล่าวกันว่าการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกเมื่อปี ค.ศ. 1974 นั้น พรรคเสรีประชาธิปไตยได้ใช้เงินไม่น้อยกว่า 1,000,000,000 เยน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือขอรองให้สมาคมศาสนาที่กล่าวมาข้างต้นช่วยหาคะแนนเสียงให้

3.7 พรรคเสรีประชาธิปไตยกับสื่อสารมวลชน

ปัจจุบันในสังคมญี่ปุ่น สื่อสารมวลชนเป็นกลไกที่มีอิทธิพลมาก สื่อสารที่สำคัญได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ จะพบว่าหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของทุก ๆ ครอบครัวของชาวญี่ปุ่น จำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ในประเทศญี่ปุ่นมีมากน้อยเพียงไร สามารถดูเปรียบเทียบกับประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ได้ดังนี้

กราฟแสดงจำนวนหนังสือพิมพ์เปรียบเทียบกับจำนวนประชากร¹

หน่วย 1 หมื่นฉบับ

 จำนวนหนังสือพิมพ์

 จำนวนหนังสือพิมพ์ต่อประชากร 1,000 คน

จากกราฟข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบจำนวนหนังสือพิมพ์รายวันต่อประชากร 1,000 คน อาจจะได้กล่าวได้ว่า ญี่ปุ่นมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์สูงที่สุด และแน่นอนที่สุดการขยายตัวอย่างรวดเร็วของสื่อสารมวลชนในญี่ปุ่นย่อมมีอิทธิพลต่อความคิด ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของชนญี่ปุ่นมาก ลักษณะพิเศษอีกแห่งหนึ่งของสื่อสารมวลชนในญี่ปุ่นก็คือ อำนาจหน้าที่ของการตรวจเลือกข่าวสารที่จะเผยแพร่ตกอยู่ภายใต้บุคคลกลุ่มหนึ่ง ฉะนั้นการสื่อสารส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากเบื้องบนสู่มวลชนเพียงฝ่ายเดียวตลอด ลักษณะแนวโน้มนี้นี้เปิดโอกาสให้กลุ่มหรือบุคคลภายในวงการเมือง วงการธุรกิจ อาศัยเป็นเครื่องมือเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัวได้โดยง่าย หรือแม้แต่พรรคเสรีประชาธิปไตยก็ได้อาศัยสื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือช่วยรักษารัฐอำนาจ

¹ Tamura Eiichiro, พลเมืองฉบับรายละเอียด (Kuwashii Koomin) TOKYO: โรงพิมพ์ Buneido, 1981, p. 64.

การเมืองในฐานะพรรครัฐบาลมาตลอดเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังที่นายทานากะ ชินคาโร ทำตำแหน่งนายกรัฐมนตรีพรรคเสรีประชาธิปไตยจึง เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทสื่อสารมวลชนอย่างจริงจัง เพราะผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในปี ค.ศ. 1972 ปรากฏว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยสูญเสียที่นั่งในรัฐสภา 17 ที่นั่ง แต่พรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่น กลายเป็นพรรคที่สามารถเพิ่มที่นั่งในรัฐสภาเกินกว่าการเลือกตั้งครั้งก่อนถึง 24 ที่นั่ง โดยที่ไม่มีผู้ใดคาดการณ์มาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่นั่งส่วนใหญ่ที่พรรคเสรีประชาธิปไตยต้องสูญเสียไปครั้งนี้ได้แก่ การเลือกตั้งในเขตชนบท ซึ่ง เคยได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนค่อนข้าง แข็งแกร่งมาก่อน จากรายงานผลการวิเคราะห์ผลการเลือกตั้งครั้งนั้นของกองวิจัย สังกัด คณะรัฐมนตรี พบสาเหตุสำคัญที่พรรคเสรีประชาธิปไตยสูญเสียที่นั่งในการเลือกตั้งครั้งนั้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้ "จากการวิจัยข้อมูลที่น่าทึ่งครั้งนี้ สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ พรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่นชนะการเลือกตั้ง เพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผลสำเร็จ ได้แก่ การอาศัยพลังสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะการเผยแพร่หนังสือพิมพ์ซังแคง (Akahata) ของพรรค ส่วนความพ่ายแพ้ของพรรคเสรีประชาธิปไตยครั้งนี้เกิดขึ้นเพราะพรรคชาคการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายบริหารประเทศที่มุ่งพัฒนาชนบทของรัฐบาล พรรคเสรีประชาธิปไตยนั่นเอง และในเวลาเดียวกัน พรรคยังขาดกลไกสื่อสารที่ช่วยรวบรวมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีสิทธิลงคะแนนในขณะนั้น เสนอให้พรรควิเคราะห์สภาวะการณ์ได้อย่างถูกต้อง¹

ผลการเลือกตั้งครั้งนี้เองทำให้พรรคเสรีประชาธิปไตย ประจักษ์ถึงความสำคัญของบทบาทสื่อสารมวลชน แต่ก็ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า หลังจากนั้นพรรคเสรีประชาธิปไตย อาศัยวงการสื่อสารมวลชนเป็นฐานสนับสนุนพรรคช่วยรวบรวมคะแนนเสียงโดยตรง และยากที่จะหาข้อมูลยืนยันข้อสรุปดังกล่าว หรือแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า วงการสื่อสารกับพรรคเสรีประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพราะเป็นเรื่องยอมรับกันทั่วไปว่าสื่อสารมวลชนในประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบันเจริญก้าวหน้าไปไกลและเป็นสถาบันที่มีความอิสระในตัวเอง ไม่มีแนวโน้มเอียงเพื่อผลประโยชน์หรือสังกัดต่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ

¹Tawara Sooichiro, op. cit., p. 83.

แต่อย่างไรก็ตาม ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ปัจจุบันนี้วงการสื่อสารมวลชนมีบทบาทช่วยรักษาภาพพจน์ที่ดีของพรรคเสรีประชาธิปไตย ซึ่งเป็นปัจจัยทางอ้อมที่ช่วยคำจุนให้พรรคสามารถรักษาเสถียรภาพในฐานะพรรครัฐบาล บทบาทของสื่อสารมวลชนดังกล่าวนี้จำเป็นต้องนำมาศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

3.7.1 สำนักนายกรัฐมนตรี

ในสำนักนายกรัฐมนตรีมีกรมประชาสัมพันธ์สังกัดอยู่ ซึ่งเป็นหน่วยงานทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของรัฐบาล และรวบรวมข่าวสารให้กับรัฐบาล กรมประชาสัมพันธ์ตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1960 ซึ่งเป็นปีที่พลเมืองญี่ปุ่นมีปฏิริยาต่อต้านสนธิสัญญาสันติภาพระหว่างญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาฉบับใหม่ จนอาจลุกลามกลายเป็นความวุ่นวายในครั้งใหญ่ก็ได้ รัฐบาลญี่ปุ่นเห็นความจำเป็นที่จะต้องพยายามประชาสัมพันธ์แถลงนโยบายเพื่อสร้างความเข้าใจในระหว่างพลเมืองญี่ปุ่นตลอดจนชักจูงความคิดเห็นของพลเมืองญี่ปุ่นให้มีความสนับสนุนเห็นคล้อยตามนโยบายของรัฐบาล จากตัวเลขแสดงจำนวนงบประมาณที่กรมประชาสัมพันธ์ได้รับอนุมัติก็ยิ่งแสดงให้เห็นว่าเพียงระยะเวลาไม่ถึง 20 ปี งบประมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

งบประมาณของกรมประชาสัมพันธ์

	เงินงบประมาณ (ล้านบาท)
ปี ค.ศ. 1960	180
ปี ค.ศ. 1968	1,200
ปี ค.ศ. 1969	1,300
ปี ค.ศ. 1970	1,600
ปี ค.ศ. 1971	1,800
ปี ค.ศ. 1972	2,100

ปี ค.ศ. 1973	3,600
ปี ค.ศ. 1977	10,300 ¹

เมื่อลองเปรียบเทียบงบประมาณของกรมประชาสัมพันธ์ กับงบประมาณแผ่นดิน จะเห็นได้อย่างชัดเจนขึ้น กล่าวคือเมื่อปี ค.ศ. 1960 งบประมาณแผ่นดินทั้งสิ้นประมาณ 6,800,000 ล้านบาท งบประมาณของกรมประชาสัมพันธ์ 180 ล้านบาท แต่ปี ค.ศ. 1977 งบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้นเป็น 310,003,400 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นประมาณ 17 เท่า งบประมาณของกรมประชาสัมพันธ์มากถึง 10,300 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 57 เท่า จะเห็นได้ว่าในช่วงปี ค.ศ. 1968-1972 งบประมาณของกรมประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเพียง 10-20 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น แต่พอมาถึงสมัยรัฐบาลของนายททานากะ ปรากฏว่างบประมาณของกรมประชาสัมพันธ์เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น เมื่อปี 1973 เพิ่มประมาณ 71.5 เปอร์เซ็นต์ของปีก่อน รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณสรุปคร่าว ๆ ได้คือ ทางด้านข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ แรกก่อนรัฐบาลจะเสนอข่าวประชาสัมพันธ์เฉพาะภายในเขตศูนย์กลางเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้น แต่เมืองงบประมาณเพิ่มขึ้นรัฐบาลก็กระจายการประชาสัมพันธ์ออกสู่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังใช้งบส่วนหนึ่งจัดตั้งกองประชาสัมพันธ์รวบรวมข่าวสารเป็นหน่วยงานอิสระสังกัดคณะรัฐมนตรีโดยตรง เพื่อดำเนินการรวบรวมข่าวสารจากทุกกระทรวงได้โดยตรงและละเอียดกว้างขวางกว่ากรมประชาสัมพันธ์ที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี จากงบประมาณค่านี้นี้เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปีดึงดูดความสนใจบริษัทรับทำโฆษณาอันใหญ่ ซึ่งเป็นที่รู้จักทั่วโลก 2 แห่งในประเทศญี่ปุ่น คือบริษัทเดนส์ (Dentsu) และบริษัทฮาคุโฮโด (Hakuhodo) ถึงกับจัดเจ้าหน้าที่รับงานจากรัฐบาลโดยตรง ขึ้นเป็นแผนกอิสระไว้วาง

ส่วนทางด้านโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์ NHK เป็นหน่วยงานอิสระที่บริหารโดยการเก็บค่าธรรมเนียมประจำทุก ๆ เดือน จากผู้รับถ่ายทอดของสถานีโทรทัศน์ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อย

¹Tawara Sooichiro, Ibid., p. 80.

กว่า 26 ล้านครอบครัว (ตัวเลขที่สำรวจได้เมื่อปี 1978) โดยไม่รับค่าโฆษณาจากบริษัท เอกชนใด ๆ เลย เกี่ยวกับการบริหารและกำหนดนโยบายของสถานีจัดทำโดยคณะกรรมการ บริหารซึ่งประกอบด้วยกรรมการ 13 คน การแต่งตั้งคณะกรรมการนี้ ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วย การส่งถ่ายหอโทรทัศน์มาตราที่ 16 กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการและ ประธานกรรมการ โดยผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากรัฐสภา¹ แต่ทางปฏิบัติอำนาจการแต่งตั้ง กรรมการและประธานกรรมการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคเสรีประชาธิปไตยหรือรัฐบาล นั้นเอง ดังตัวอย่างเช่น เคยเกิดปัญหาวิพากวิจารณ์เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรี ทานากะ กับนายโอะโนะ โยชิโร (Ono Yoshiro) ประธานกรรมการ ซึ่งแสดงออกอย่าง ออกหน้าออกตา จนกลายเป็นสาเหตุทำให้นายโอะโนะ ต้องหลุดพ้นจากตำแหน่งประธาน กรรมการในที่สุด

3.7.2 กระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคม

ปกติการขอตั้งสถานีโทรทัศน์ จำเป็นจะต้องยื่นความประสงค์เพื่อรับการ พิจารณาต่อกระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคม ซึ่งกำหนดระเบียบข้อบังคับไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยคลื่นส่งทางอากาศมาตราที่ 7 แต่ก่อนปี 1955 ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ยื่นขออนุมัติ ตั้งสถานีโทรทัศน์มากนัก แต่จำนวนผู้ยื่นขอตั้งสถานีโทรทัศน์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วหลังจากปี 1956 เป็นต้นมา ผู้ยื่นขอส่วนใหญ่ได้แก่ บริษัทธุรกิจหนังสือพิมพ์ใหญ่ ๆ แต่การอนุมัติของ กระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคมค่อนข้างเข้มงวดมาก จนกระทั่งถึงสมัยนายทานากะ กะกุเออิ เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีประจำกระทรวงนี้เมื่อปี 1957 ปรากฏว่าสถานีโทรทัศน์ ผ่านการอนุมัติให้ก่อตั้งขึ้นใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอีก 36 แห่ง แต่ในสมัยนั้นสถานีโทรทัศน์ เหล่านั้นยังไม่ตกอยู่ในสภาพถูกผูกขาดโดยบริษัทธุรกิจหนังสือพิมพ์แห่งใดแห่งหนึ่งโดยเฉพาะ เมื่อ นายทานากะขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี การผูกขาดสถานีโทรทัศน์ที่สังกัด

¹วารสาร อูชิโอะ, ฉบับที่ 213 เดือนกุมภาพันธ์ ปี 1977, หน้า 170.

บริษัทธุรกิจหนังสือพิมพ์โดยตรงกับบรรดาเป้าหมาย กล่าวคือ สถานีโทรทัศน์ของแต่ละกิจการ ซึ่งมีสถานีย่อยในเขตท้องถิ่นด้วย ตกอยู่ภายใต้การควบคุมโดยตรงจากบริษัทธุรกิจหนังสือพิมพ์ใหญ่ ๆ ดังนี้

สถานีโทรทัศน์ญี่ปุ่น	- หนังสือพิมพ์โยมิอูริ
สถานีโทรทัศน์โตเกียว	- หนังสือพิมพ์ไมมิจิ
สถานีโทรทัศน์ฟูจิ	- หนังสือพิมพ์ซัน เก
สถานีโทรทัศน์การศึกษาญี่ปุ่น	- หนังสือพิมพ์อะซาฮี
สถานีโทรทัศน์โตเกียวของ 12	- หนังสือพิมพ์เศรษฐกิจญี่ปุ่น

การเก็บโคของสถานีโทรทัศน์ตลอดจนความสำเร็จในทางอุตสาหกรรมสถานีโทรทัศน์เอกชน โดยบริษัทธุรกิจหนังสือพิมพ์ ได้รับความร่วมมือจากกระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคมมาโดยตลอดเช่นนี้ ซึ่งหมายความว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยอาศัยบทบาทของรัฐบาลสร้างบุญคุณไว้มากพอที่จะอาศัยเป็นเครื่องมือช่วยรักษาภาพพจน์ของรัฐบาลไว้ตลอดไป